Тыднёвік Магілёўскі

№ 24 (88) 23 - 29 чэрвеня 2000 г. Кошт 50 руб.

Палітыка. Выбары. Кангрэс.

Напрыканцы наступнага тыдня ў Менску склікаецца чарговы Кангрэс дэмакратычных сілаў. Асноўная мэта дыскусіяў – выпрацоўка ўзгодненай пазыцыі апазыцыйных палітычных партыяў і грамадзкіх рухаў у дачыненьні да маючых адбыцца ўвосень парлямэнцкіх выбараў. Няпростае пытаньне, няпростая праблема, няпростая дыскусія. "ТМ" пацікавіўся напярэдадні Кангрэсу стаўленьнем да гэтых праблемаў з боку кіраўнікоў і актывістаў некаторых, найбольш уплывовых, мясцовых арганізацыяў. Вось якая атрымалася карціна.

Алесь Буракоў, старшыня магілёўскага моладзевага Хрысьціянска-сацыяльнага саюзу:

– Сам я на кангрэс ня еду і не зьбіраюся, бо нічога ад яго не чакаю. Гэта будзе, на маё меркаваньне, досыць дэкляратыўная акцыя, дзе зьбяруцца прадстаўнікі апазыцыі і яшчэ раз прадэманструюць самім сабе свае мэты. На кангрэсе ня ўдасца выпрацаваць што-небудзь новае і прывабнае для электарату. Адзінае, што можа быць станоўчым, гэта тое, што можна будзе заявіць, што ёсьць яшчэ, жывая яшчэ дэмакратычная апазыцыя, ці дакладней, што ёсьць у краіне людзі, якія разумеюць, што тут адбываецца і наколькі гэта небясьпечна. На жаль, для справы гэтага недастаткова.

Сяргей Абадоўскі, дырэктар Магілёўскага праваабарончага цэнтру:

– Я чакаю ад кангрэсу выпрацоўкі адзінай лініі дэмакратычных сілаў у дачыненьні да выбараў. Нічога іншага і не плянуецца вырашаць. А сумесныя паводзіны тых, хто адчувае адказнасьць за разьвіцьцё падзеяў у нашай краіне, вельмі важныя. Для ўласнага грамадзтва, а таксама для замежжа, для Расеі. Недапушчальна, каб яны ўвесь час арыентаваліся толькі на тое, што гаворыць і тлумачыць нам і сьвету Лукашэнка.

Міхась Шпакаў, старшыня Клімавіцкай філіі Кансэрватыўна-Хрысьціянскай партыі БНФ:

– Асабіста я нічога ад кангрэсу не чакаю. Па-першае, таму, што вынікі яго ня будуць вядомыя шырокаму колу выбаршчыкаў. Як ня сталіся вядомымі грамадзтву вынікі папярэдніх падобных форумаў. Па-другое, калі заранёў вядома, што будзе – гэта ня надта цікава і, галоўнае, ня надта эфэктыўна.

Мікалай Юркоў, старшыня калгаса "Дрыбінскі", сябра грамадзкага руху БНФ:

– Я лічу, што кангрэс мусіць зрабіць свой унёсак у нашую агульную справу – абароны Беларускай незалежнасьці. Калі гэта будзе зроблена, з астатнім разьбярэмся.

Анатоль Фёдараў, старшыня абласной арганізацыі БНФ (В.Вячоркі):

– Чакаю адзінства дэмакратычных сілаў у дачыненьні да плянуемага ўладай выбарчага фарсу. Зроблена ўсё, каб замест рэальных дэмакратычных выбараў адбыўся падман грамадзтва і міжнароднай супольнасьці. Таму я лічу, што рашэньні кангрэса ў дачыненьні да выбараў будуць адмоўнымі. Мяркую, што на сходзе дэмакратычных сілаў будзе падтрыманая ідэя Ўсебеларускага Зьезду й прынятыя захады, каб дапамагчы ў ягоным скліканьні і працы.

Валеры Сівуха, старшыня магілёўскай філіі Аб'яднанай грамадзянскай партыі:

– Галоўнае, што зробіць кангрэс – выкажа супольнае стаўленьне дэмакратычных сілаў да восеньскіх выбараў. Па папярэдніх зьвестках ды ўласных развагах мяркую, што апазыцыя прыме дамову аб няўдзеле ў выбарах, калі ўлада ня пойдзе на вядомыя 4 патрабаваньні – ня толькі, дарэчы, палітычных партыяў, але й міжнародных дэмакратычных структураў. У цяперашніх умовах цкаваньня апазыцыі, забароны партыйных зьездаў, палітычных арыштаў, штрафаў і прысудаў ніякі ўдзел у выбарах "на роўных" немагчымы.

Аляксандар Каралькоў, старшыня абласной арганізацыі Свабоднага прафсаюза Беларускага:

– Самае галоўнае, каб дэмакраты дакладна вызначылі, як апазыцыя паставіцца да выбараў, якія наладжвае ўлада. Мяркую, што на сёньня гэта галоўнае. Спадзяюся, што рашэньне будзе матываваным, зразумелым, будзе даведзенае да грамадзтва. Тады кожнаму сьвядомаму чалавеку таксама будзе ясна, як сябе паводзіць.

ПРАДВЕСЬЦЕ?

Мужык беларускі да часу трывае

У Дрыбінскім раёне адбылася беспрэцэдэнтная падзея. Упершыню ў сучаснай гісторы беларускага калгаснага ладу старшыня гаспадаркі разам зь сялянамі наладзілі страйк.

Гэта адбылося ў калгасе "Дрыбінскі". У інтэрвію "ТМ" па тэлефоне старшыня гаспадаркі Мікалай Юркоў такім чынам пракамэнтаваў неверагоднае паведамленьне:

– У нас, у мяне, у людзей няма іншага выйсьця. Я не магу атрымаць грошы за малако, якое калгас прадаў дзяржаве. А значыць, не магу аддаць вяскоўцам іхныя заробкі. А гэта, між іншым, 20 мільёнаў рублёў. Людзі ня могуць па-чалавечы жыць, ня хочуць – і правільна робяць – працаваць бясплатна. Што, скажыце, рабіць нам у гэтай сытуацыі? Дзяржава забараніла гаспадаркам самастойна рэалізоўваць сваю прадукцыю. Яна загадвае прадаваць усё толькі дзяржаўным нарыхтоўшчыкам. А значыць, улады павінны і адказваць за тое, што не выконваюць сваіх абавязкаў. Наш папераджальны страйк – гэта пратэст супраць цяперашняга становішча, калі мы, нават ведаючы, што і як рабіць, нічога зрабіць ня можам, бо нам вяжуць рукі шматлікімі загадамі ды інструкцыямі.

Страйк, зразумела, быў у вялікай ступені умоўным. Ён "мірна" доўжыўся толькі адну гадзіну. Праўда, ушчэнт раззлаваныя даяркі вылілі ўжо набраны бідон малака на зямлю. Пры гэтым яны патлумачылі, што й без таго працуюць не на карысьць сабе і людзям, а сапраўды як "у зямлю". Бо які сэнс працаваць, ня маючы з гэтага нават на кавалак хлеба?

Падчас страйку прайшоў таксама кароткі сход. Людзі, што ня маюць досьведу ў прамовах, бо ўмеюць толькі працаваць, выказваліся аб набалелым рэзка і напружана. Больш лагодна, аднак таксама "па справе" гаварылі на страйкавым сходзе старшыня гаспадаркі і старшыня прафкаму. Ніхто не закранаў палітычных праблемаў, а тым больш не выстаўляў палітычных патрабаваньняў. Пакуль людзі вераць, што адбываецца хаця й зацягнутая, але недарэчнасьць, якую кіраўніцтва краіны здольнае выправіць. Паказальна аднак, што з раёну на сход да страйкоўцаў ніхто не прыехаў, хаця пра падзею было абвешчана. Вось і мяркуй тут: ці сапраўды, не губляючы часу, кіраўніцтва ўзялося за вырашэньне праблемы, ці проста спалохалася людзей, бо само ня ведае, як выходзіць з становішча, у якое патрапіла сёньня "савецкая беларуская вёска" пад мудрым кіраўніцтвам Лукашэнкі.

Ня толькі ў Дрыбінскім раёне, зразумела...

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

НАПРЫКАНЦЫ ТЫДНЯ

Заўтра ў абласным цэнтры пройдзе паседжаньне Каардынацыйнае рады "Рэгіянальнай Беларусі" – структуры, якая паўстала сёлета з шэрагу апазыцыйных пэрыфэрыйных грамадзкіх і палітычных арганізацыяў як альтэрнатыва "сталічнаму цэнтрызму". (Папярэдне Рада, як пра гэта паведамляў "ТМ" у пазамінулым нумары, зьбіралася ў Горадні, дзе жыве і працуе адзін з ініцыятараў гэтае ідэі Сямён Домаш). Гэтым разам вырашана сабрацца ў Магілёве, што ўскосна сьведчыць пра сталасьць нашага гарадзкога грамадзка-палітычнага жыцьця, якое здольнае дамагацца вынікаў без азіраньня ўвесь час на Менск.

Мяркуецца, што ўдзельнікі новай дэмакратычнай структуры абмяркуюць шэраг надзённых пытаньняў ня толькі бягучага зьместу, але й пэрспэктыўных. Ёсьць намер дамовіцца аб інфармацыйным забесьпячэньні рэгіянальных структураў і нават аб утварэньні свайго друкаванага бюлетэню ці газэты.

У нядзелю дэмакратычнае асяродзьдзе Магілёва выбярэ сваіх дэлегатаў на Кангрэс дэмакратычных сілаў, які зьбіраецца ў Менску 2 ліпеня. Абласны цэнтар будзе прадстаўлены на гэтым важкім форуме шырокім спэктрам ня толькі палітычных, але й грамадзкіх рухаў, ініцыятываў і арганізацыяў. Нядзельная канфэрэнцыя не плянуе даваць дэлегатам "цэнтралізаваныя ўказаньні", аднак магілёўцы хутчэй за ўсё падтрымаюць настрой няўдзелу з боку дэмакратычных сілаў краіны ў восеньскіх выбарах па лукашэнкаўскім сцэнары. Менавіта для таго, каб заявіць свае ўзгодненыя адносіны да парлямэнцкіх выбараў і Ўсебеларускага Зьезду, зьбіраецца, як вядома, чарговы Кангрэс дэмакратычных сілаў.

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Каля 100 аўтамабіляў "Ока" былі перададзеныя днямі па распараджэньні старшыні аблвыканкаму Міхаіла Дражына вэтэранам вайны. У сувязі з чарговай датай нападу Нямеччыны на СССР прыгожы жэст мусіць пацьвердзіць нязьменнасьць ідэалягічнай ацэнкі беларускага кіраўніцтва прычынаў і вынікаў Вялікай Айчыннай для цяпер ужо сувярэннай краіны. Вэтэраны, з тых, каму пашчасьціла, задаволеныя. У гэтую хвіліну наўрад ці хто зь іх, а тым больш з начальства, памятае пра калегаў, якія ўсё яшчэ чакаюць прыстойных умоваў жыцьця, лекаваньня, тэлефанізацыі сваіх кватэраў і да т.п. Выбарачныя адносіны да "лепшых" і да "радавых" ёсьць таксама ідэалягічнай спадчынай савецка-камуністычных часоў. Па мне, дык аддалі б яшчэ жывым вэтэранам усё, што ім даўно належыць, не пазіраючы на даты і юбілеі...

Міжгарнізонны вайсковы суд асудзіў да розных тэрмінаў зьняволеньня камандзіраў (цяпер, зразумела, былых) Бабруйскага міліцэйскага батальёна падпалкоўнікаў С.Швайбу і Л.Шкута. Яны прысвойвалі сабе частку вайсковай маёмасьці, што ішла да батальёну. Можа, і ад беднага жыцьця, а хутчэй – ад упэўненасьці, што начальству ўсё можна. Менавіта такой маральлю кіруюцца сёньня многія "дзяржаўныя людзі", незалежна ад таго, чым кіруюць: краінай, раёнам, заводам, гаспадаркай ці міліцыяй.

Падатковая інспэкцыя Магілёва адзначыла сваё 10-годзьдзе. Сьціпла пагулялі, адпачылі на канцэрце ўласнай мастацкай самадзейнасьці. Як гаворыцца, яны яшчэ і пяюць... Не даводзілася чуць ніводнага добрага слова пра падаткавікоў. Не таму, што не падабаецца людзям плаціць падаткі, а таму, што вельмі часта іх спаганяюць па незразумелых правілах, на падставе дакумэнтаў, прынятых "заднім" чыслом, што падаткавікі лічаць за гонар "спаймаць", а не давесьці свае правілы і парадкі да сьвядомасьці і разуменьня людзей. А каму можа спадабацца, што яго загадзя лічаць злачынцам альбо падазраюць у несумленнасьці...

Чым горш жывем, тым больш сьвятаў. Адно з тых, што з году ў год праводзіцца ўсё больш пампэзна і раскошна – Дзень гораду. Ён як той "лятучы галяндзец" блукае па календары, тым самым адлюстроўваючы непавагу да сапраўднай гісторыі горада і адсутнасьць у сьвята заканамэрнай і лягічнай прычыны. А яшчэ гэты дзень дэманструе шырокае ўменьне ўлады кідаць велізарныя сродкі на вецер. Зьдзіўленьне ў нармальнага чалавека, на мой погляд, павіны выклікаць некаторыя заплянаваныя гульні, напрыклад, конкурс пад назвай "Хто хутчэй дабяжыць да шашлыка". Ды адкуль узяцца прыстойнай фантазіі, калі задача арганізатараў ня ў тым, каб узьняць у людзей нацыянальны гонар за родны кут, а ў тым, каб адцягнуць увагу ад клопатаў, праблемаў і цяжкасьцяў. Ад сваёй віны за гэта – таксама.

Газэта "Магілёўская праўда" падала днямі жудасную гісторыю: некалькі мэдычных работнікаў прызналіся журналістам у тым, што аднаразовыя шпрыцы яны вымушаныя карыстаць шматразова (!). Відаць, у гэта журналістам "МП" было цяжка паверыць, бо яны зьвярнуліся па камэнтар не да хворых, што лекуюцца ў нашых клініках і больніцах (пры ўмове, што маюць усё, што для гэтага трэба, пры сабе), а да начальніка абласной управы аховы здароўя сп. Мартыноўскага, які, зразумела, абверг "усе гэтыя чуткі і плёткі".

Міхаіл Дражын правёў нараду з кіраўнікамі інфармацыйных групаў аблвыканкаму. Гэтым байцам ідэалягічнага фронту, як калісьці казалі, даручана тлумачыць народу правільнае разуменьне жыцьця ўвогуле і сваёй палітыкі ў прыватнасьці. Пра тое й ішла гаворка ў высокім кабінэце. За вокнамі яго жыцьцё не такое, як бачыцца з Дому саветаў. Вось і патрабуюцца майстры прапаганды. Цяпер іх будзе ў дзяржаўным маштабе ачольваць сумна вядомы палкоўнік Замяталін, што стаўся днямі першым намесьнікам кіраўніка Адміністрацыі менавіта "па пытаньнях ідэалёгіі". Чым цяжэй жыцьцё, тым больш цынічнымі павінны быць яго тлумачы.

Бабруйск дамовіўся сябраваць з украінскім Днэпрадзяржынскам. Добрая рэч, але на жаль, толькі на будучыню. Пакуль дрэнная эканоміка, пакуль няма нармальных дзяржаўных інстытутаў, ня будзе і нармальнага міждзяржаўнага супрацоўніцтва. А значыць, дамова аб сяброўстве не прынясе нічога, акрамя сустрэч фальклёрных калектываў ды грошай на паездкі чыноўнікаў у суседнюю краіну для складаньня бясконцых "пратаколаў аб намерах".

Верагодна, эпідэмія вострых кішэчных захворваньняў пайшла на спад. Але гэта не здымае пытаньняў, якія прывялі да крызыснай сытуацыі, у выніку якой нават спынялася вытворчасьць некаторых відаў малочнай прадукцыі, а да паўсотні супрацоўнікаў адпаведнага камбінату адхіляліся ад працы (у іх знайшлі ў арганізьме запаленчыя працэсы). Пытаньні сур'ёзныя, бо гаворка пра здароўе, а тое й жыцьцё людзей. Прычыны, пра якія мы ўжо казалі ў мінулым нумары, відавочныя – састарэлая тэхналёгія, няздольная забясьпечыць стандарты якасьці і бясьпекі, неахайнасьць і безадказнасьць у выкананьні сваіх службовых абавязкаў як з боку працаўнікоў, так і начальства. Узгадаем Горацкі камбінат, па віне якога крыху раней перахварэла ў горадзе больш за 200 чалавек. Некага, гавораць, там пакаралі. А высновы ў гэтай галіне вытворчасьці, як бачым, не былі зробленыя.

Магілёўскі аўтазавод адзначыў выпуск 1000-га самазвала. Раней завод быў часткай агульна-савецкай эканомікі, гэта значыць, што ўсе ягоныя вырабы разьмяркоўваліся па спажыўцах. Цяпер пра гэта трэба клапаціцца самім, аднак як гэта зрабіць, калі самазвалы патрэбныя перш за ўсё там, дзе ёсьць горы і пустыні. Перайсьці на выраб іншай прадукцыі заводу не дазволілі, паставіўшы перад ім (памятаеце прэзыдэнцкую выбарчую кампанію?) толькі адну задачу: запусьціць прадпрыемства! Вось і працуе яно само на сябе – дырэктары мяняюцца, а прадукцыя мёртвым грузам стаіць на тэрыторыі. Ёй цікавяцца толькі такія далёкія спажыўцы, што цана машыны дасягае неверагодных вышыняў, а значыць становіцца тормазам на шляху нармальнага рынку. А завод працягвае выпускаць...

Да сустрэчы,
Сымон Глазштэйн.

Клімаўцы пішуць... Дражыну

Больш за 200 жыхароў Клімавічаў падпісалі на пачатку чэрвеня зварот да старшыні аблвыканкаму М.Дражына з просьбай "вырашыць пытаньне аб зьніжэньні цэнаў на хлебабулкавыя вырабы" у Клімавіцкім раёне.

Пытаньне, што заўсёды ставілі наведвальнікі гораду перад мясцовымі жыхарамі – чаму ў вас такі дарагі хлеб? – нарэшце "дастала" даволі цяжкіх на ўздым клімаўцаў. Яны й задумаліся: сапраўды, чаму амаль усё ў нашых крамах даражэй, чым у суседніх раёнах? Мы што, багацейшыя, ці вінаватыя ў чымсьці? Ці мо хто лічыць, што кожны клімавец мае кран з трубы лікёра-гарэлачнага заводу й адпаведна – шалёныя грошы?

...Пасля Чарнобыльскай катастрофы горад лічыўся мінімальна забруджаным. І жыхары мелі такія ж мінімальныя, але ўсё ж даплаты да заробкаў і пэнсіяў. Цяпер, ужо чацьверты год, як Клімавічы абвешчаныя чыстай зонай. Натуральна, даплаты былі зьнятыя, а цэны да таго ж няўхільна палезьлі ўгору. І шпарчэй, чым у суседніх райцэнтрах.

Фота IREX

"У Магілёве хлеб таньнейшы на 40%, у Менску – на 50%, у суседнім Крычаве – на 35%", – паведамляюць абласному начальству абураныя жыхары Клімавічаў. Ды дадаюць, што якасьць тых самых вырабаў "не адпавядае ГОСТу", а "зварот у вуснай форме да мясцовых уладаў застаўся неразгледжаным".

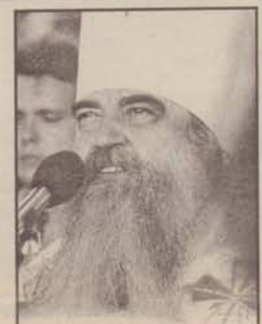
Той, у каго ёсьць магчымасьць, набывае хлеб у Крычаве, Магілёве, Горках, Мсьціславе. Дарэчы, у апошні муку завозяць, быццам бы, з Клімавіцкага камбінату хлебапрадуктаў. І тым большае неразуменьне выклікала тлумачэньне эканаміста хлебазавода па мясцоваму радыё: маўляў, большы кошт хлеба выкліканы вялікімі энэргавыдаткамі на заводзе. Ці ў Мсьціславе супэрхлебзавод, ці дастаўка мукі за 70 кілямэтраў робіць гэтыя выдаткі ніжэйшымі? – ня ўцямяць наіўныя клімаўцы.

Калі зварот падпісваўся, адзін мужчына выказаў сумнеў: нічога гэта не дапаможа – прачытаюць, парвуць, выкінуць ды пасьмяюцца. Але падпісаў. Большасьць з 212 падпісантаў спадзяюцца на справядлівасьць. А хуткасьць, зь якой подпісы былі сабраныя, сьведчыць аб тым, што трываньню людзей, прычым розных сацыяльных катэгорыяў – ад пэнсіянэраў да службоўцаў – надыходзіць канец. Праўда, няясна, што за ім прыйдзе...

М.ШПАКАЎ

Пад акампанімэнт дзіўных тостаў

...Хоць культавыя ўстановы цяпер адчыняюцца часта, для Асіповічаў гэта не характэрна. У нас ёсьць нямала каталікоў, якім яшчэ доўгі час прыйдзецца будаваць свой касьцёл за ўласныя сродкі. Аднак усё ж большасьць насельніцтва складаюць праваслаўныя вернікі ды "праваслаўныя атэісты" – у асноўным былыя вайскоўцы ды перасяленцы з Расеі. Не рызыкну сьцьвярджаць, што яны маюць вялікую патрэбу ў Богу. Але ж адной старэнькай драўлянай царквы для нашага гораду відавочна было малавата.

І вось у суботу, 3 чэрвеня, у духоўным жыцьці Асіповічаў адбылася даволі значная падзея – быў урачыста адчынены новы будынак праваслаўнай царквы. Дзіўным было тое, што загадзя пра падзею нідзе ў горадзе ня згадвалася. Такое замоўчваньне было б, натуральна, цалкам зразумелым, калі б, у адпаведнасьці з заканадаўствам, гэта было ўнутранай царкоўнай справаю. Аднак жа ў сьвяткаваньні зусім невыпадкова быў задзейнічаны ўвесь асіповіцкі "бамонд". Больш таго: на просьбу айца Васілія Белавуса райвыканкам распрацаваў асобны плян правядзеньня ўрачыстасьці. Былі запрошаныя кіраўнікі ўсіх арганізацыяў гораду, што мелі непасрэднае дачыненьне да пабудовы царквы. Шмат было "простых" людзей. Прыехаў на ўрачыстасьць кіраўнік абласной япархіі айцец Максім.

Я не вялікі знаўца архітэктуры, тым больш царкоўнай. Знадворку, прызнаюся шчыра, збудаваньне мяне не зацікавіла. Можа, яшчэ й таму, што перашкаджаў любавацца красою будынка натоўп розных начальнікаў, які перамінаўся з нагі на нагу, нецярпліва цякаючы на другую, больш прыемную частку сьвята. Затое ўнутры спадабалася. Вельмі прыгожа й кранальна выводзілі свае царкоўныя сьпевы адмысловцы гэтае справы. Шчыра маліліся вернікі, просячы ў Бога літасьці. А вось некаторым служкам, відаць, цяжка было вытрымаць даволі доўгую службу, бо раты ў іх часам міжволі расьцягваліся ў пазяханьні. Але сьвяшчэньнікі нават не хрысьцілі раты, як звычайна робяць веруючыя ў падобных выпадках, а толькі "пярстамі" пагладжвалі свае бароды. Відаць, былі абсалютна ўпэўненыя ў тым, што тут Нячысьцік да іх не дабярэцца.

Бліжэй да 13-й гадзіны сярод чыноўнікаў пачаўся нейкі рух. Усе яны даволі жвава накіраваліся да эскорту з трох машын, што падрулілі проста да царкоўнае брамы. Аказваецца, усе чакалі прыезду І.Ціцянкова, былога прэзыдэнцкага "заўхоза", а цяпер – кіраўніка маскоўскай фірмы зь вельмі складанай і загадкавай назваю. Іван Іванавіч аказаўся чалавекам даволі дэмакратычным і ў суправаджэньні сваёй шматлікай сьвіты абыйшоў шэрагі асіповіцкіх начальнікаў, практычна з кожным павітаўся за руку. Затым па-гаспадарску агледзеў царкву, задаволена ківаючы галавой у такт тлумачэньням, якія давалі суправаджаючыя. Сярод ціцянкоўскае сьвіты, якая прыехала на вельмі шыкоўных "іншамарках", былі заўважаныя й некалькі жанчын, у тым ліку й ягоная жонка Галіна. Аднак ніхто з гэтых гасьцей не зайшоў у самую царкву. Цікава, што ўвесь час І.Ціцянкоў знаходзіўся ў атачэньні дужых хлопцаў, якія пільна сачылі навакольле. Каго баяліся?

Дык вось затым, на высокім царкоўным ганку, амаль пры поўнай адсутнасьці вернікаў (якія пасьля службы ўжо разыйшліся) адбылося ўрачыстае ўручэньне царкоўных ордэнаў ды мэдалёў тым начальнікам, якія аказалі значную фінансовую дапамогу ў будаўніцтве храма. Незразумелым засталося адно: на якой падставе кіраўнікі дзяржаўных ды камэрцыйных установаў выдзялялі гэтую дапамогу, калі афіцыйна ў нашай краіне царква аддзеленая ад дзяржавы? І ці "одобряют" гэтыя фінансовыя жэсты тыя работнікі, якія падоўгу не атрымліваюць у тых жа начальнікаў свае сумленна зробленыя грошы?

Задаволены Максім дзячыў сьвецкіх начальнікаў-дабрадзеяў прыгожымі царкоўнымі ордэнамі ды мэдалямі. І хоць некаторым зь іх апякаў сэрцы камуністычны партбілет, яны прылюдна цалаваліся з папамі. Першым паказаў прыклад, як гэта робіцца, І.Ціцянкоў, якому ўзнагарода была ўручаная ад імя маскоўскага патрыярха Алексія. За ім ужо "хрыстосаваліся" усе астатнія. Адзін толькі старшыня райвыканкаму В.Шчэцька прыняў узнагароду без пацалункаў. Але гэта, відаць, таму, што крыху спазьніўся – прыехаў толькі тады, калі яго спэцыяльна выклікалі, і выглядаў таму крыху разгубленым.

...Другая частка сьвяткаваньня адбывалася ў рэстарацыі "Траўна", дзе было наладжанае грандыёзнае застольле. Туды запрасілі выключна выбраных царкоўных ды сьвецкіх начальнікаў. Не было ўсё таго ж В.Шчэцькі, які – што робіць яму гонар – ня вельмі паважае падобныя "мерапрыемствы" й стараецца іх пазьбягаць. Не ўдалося высьветліць, ці прысутнічаў І.Ціцянкоў. Хутчэй за ўсё – не, бо, паводле адных дадзеных, яму трэба было тэрмінова ехаць у Маскву, па іншых – яго чакалі на паляваньні ў запаведніку недзе каля Баранавічаў. Астатнія запрошаныя з радасьцю адправіліся добра выпіць ды закусіць.

Аднак сьвяточны настрой некаторым прысутным недарэчна сапсаваў айцец Максім, які выказаў падчас тостаў некалькі відавочна нялюбых словаў на адрас нехрысьціянаў, габрэяў, у прыватнасьці. На тое, што ў залі былі не адныя праваслаўныя, кіраўнік парахвіі ніякай увагі не зьвярнуў. Таму некаторыя нават вымушаныя былі сыйсці з урачыстасьці, каб ня чуць дзіўных меркаваньняў Максіма. Астатнія ж працягвалі спакойна ліць ды есьці...

Мікалай ТАМАШОЎ
Фота з архіву "ТМ"

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Шклова

Шырока вядома, што ў Расеі ў Лукашэнкі ёсьць асабістыя дружбакі. Адзін зь іх – губэрнатар Краснадарскага краю "чырвоны атаман" Кандрацэнка.

Дэмакратычная грамадзкасьць Расеі неаднойчы, праўда, безвынікова, спрабавала прыцягнуць яго да суду за антысэміцкія ды іншыя шавіністычныя выказваньні. Магчыма, што на падставе сяброўства свайго правадыра і блізкага па духу расейскага атамана шклоўскія бэпээсэмаўцы абвесьцілі набор моладзі для работы ў Краснадарскай губэрні. Асаблівай актыўнасьцю акцыя не карыстаецца, аднак і ў сябе дома моладзі рабіць няма чаго. І ня толькі моладзі: раённы цэнтар занятасьці насельніцтва таксама абвесьціў набор шклаўчанаў для працы на розных расейскіх прадпрыемствах і будоўлях.

Горацкі раённы суд (паколькі дырэктар ЗАТ "Прамень" сп. С.Жэлезоўскі выказаў недавер свайму раённаму суду) прызнаў незаконнымі некалькі актаў куплі-продажу акцыяў гэтага шклоўскага швэйнага прадпрыемства, якія зьдзейсьніў дырэктар, выкарыстоўваючы сваё службовае становішча. Група работніц фабрыцы "Прамень" мае намер працягнуць сваё змаганьне супраць дырэктара за справядлівасьць.

Аляксандар ШЧАРБАК

...з Горак

Пасьля праведзенага разьмеркаваньня на факультэтах Акадэміі пачаліся студэнцкія хваляваньні.

Незадаволенасьць моладзі накіраваньнем у радыяцыйна забруджаныя раёны ды ўвогуле кепскім станам нашай вёскі, незабясьпечанасьцю жыльлём і г.д. перарасла ў сутыкненьні выпускнікоў з адміністрацыяй. Між іншым, і да сёньня студэнты факультэту мэханізацыі сельскай гаспадаркі ня могуць атрымаць тлумачэньня ад адміністрацыі, зь якой нагоды яны былі накіраваныя ў часе занятказ на незаплянаваную месячную працу ў калгасы краіны.

1 чэрвеня ў будынку ПК БДСГА адбыўся конкурс пад назвай "Незабытая спадчына". Моладзевае спаборніцтва вялося на лепшую пастаноўку беларускага народнага сьвята альбо абраду. Вось якія абрады прадставілі пераможцы: Каляды, Купальле, Заручыны, Хрэсьбіны, Вясельле. Вельмі парадавала тое, што ўсе ўдзельнікі размаўлялі выключна на беларускай мове.

Віктар КАРАЛЬКОЎ

...з Бабруйску

Цяжкі фінансовы стан – паўсядзённая рэалія сучаснай бабруйскай вытворчасьці.

З красавіку не выплочваюць заробкі на заводзе "Весоприбор", працаўнікам прапануюць замест грошай мяса. Падобнае становішча склалася й на мэблевай фабрыцы імя Халтурына. А адсутнасьць выплаты заробкаў на мэблевай фабрыцы імя Асіпенкі сталася прычынаю папераджальнага страйку напрыканцы траўня. Пасьля гэтага на прадпрыемстве зьмяніўся камэрцыйны дырэктар. Ажно зь лютага не атрымваюць заробкаў працаўнікі камбінату жалезабэтонных вырабаў. Дырэктар камбінату кажа, што грошай у прадпрыемства няма з-за таго, што яму завінаваціліся Магілёўскі аблвыканкам, а таксама Бабруйскі, Чэрыкаўскі й Чавускі гарвыканкамы. Па словах дырэктара, ён шчыра казаў людзям, што яны могуць у любы момант звольніцца, бо ніякіх канкрэтных зьменаў да лепшага сёньня не прадбачыцца. Зрэшты, уся краіна зараз так жыве...

Пасьля 10-месячнага перапынку аднавілася выданьне зарэгістраванага гарадзкога недзяржаўнага штотыднёвіка "Крынічка Бабруйская". Заснавальнікам ды галоўным рэдактарам газэты ёсьць вядомы бабруйскі апазыцыянэр Вячаслаў Сьвізуноў.

Тацяна КОПЕЦ

...зь Бялынічаў

Летам вяскоўцаў выручае лес, як гэта было спакон веку.

Вось і зараз многія нецярпліва чакаюць ураджаю ягадаў і грыбоў. Аднак адпаведныя службы папярэджваюць, што ўжываць "лясныя дары" на нашай забруджанай радыяцыяй тэрыторыі небясьпечна. Палова раённых лясных угодзьдзяў закіданая радыёнуклідамі. Яшчэ горш з асобнымі лясьніцтвамі. Найбольш небясьпечныя зь іх менавіта тыя, дзе традыцыйна шмат ягадаў і грыбоў: Кіраўскае, Цяхцінскае, Эсьмонскае.

Не праходзіць дня, каб злодзеі не абрабавалі які-небудзь калгас.

Апошняму на сёньня не пашанцавала калгасу імя Ільіча. Тут зламысьнікі скралі з складу 234 алюміневыя агароджы. Гэты крадзеж стаўся 25-м з пачатку году. Палова крадзяжоў, як адзначае міліцыя, зьдзейсьнена "шляхам свабоднага доступу" у службовыя і вытворчыя памяшканьні як удзень, так і ўначы.

Міхась КАРПЕЧАНКА

...з Крычава

У траўні бягучага году жыхары вуліцы Кастрычніцкай напісалі ліст у рэдакцыю газэты "Вечерний Могилёв".

У лісьце падпісанты – 24 чалавекі – абвінавачвалі крычаўскія ўлады і асабіста старшыню райвыканкаму А.Сіваева. Абвінавачваньні, у прыватнасьці, былі наступныя: "...начальники занимаются устройством своего "гнезда", а обязанности свои не выполняют", "...город загажен...", "тов. Сиваев, председатель райисполкома, завалит работу на одной должности, его пересаживают в другое кресло". І гэтак далей. "Вечерний Могилёв" ліст крычаўлянаў надрукаваў.

За гэтым пасьледавала нешта такое, што надоўга запомніцца газэтчыкам. Гэта **нешта** прымусіла ажно трох супрацоўнікаў "ВМ" прыехаць у Крычаў й на працягу пяці гадзінаў (па іхных словах) дасьледаваць горад "на прадмэт добраўпарадкаваньня і загажанасьці".

У выніку гэтага дасьледаваньня ўсе тры прадстаўнікі рэдакцыі разам засьведчылі, што: "Крычаў не загажан... мы не знайшлі ў Крычаве нічога (у сэнсе добраўпарадкаваньня), да чаго можна было б прыдрацца. Горад чысты і ўхожаны... І самае галоўнае – ня ўбачылі мы ў Крычаве і таго, што "тов. Сиваев завалил работу" і зьвівае нейкае там "гняздо" – старшыня райвыканкама жыве зь сям'ёй у звычайнай 3-пакаёвай кватэры...".

Карацей, выбачайце нас, дзядзенька, мы больш ня будзем...

...з Мсьціслава

Думаецца, кожны бачыў жывёлу, якая пасьвіцца на лузе, ці ў іншых, спэцыяльна адведзеных для гэтага месцах. Ходзяць сабе кароўкі ці козачкі, шчыплюць пыльную траўку і радуюцца сонейку. Ім дазваляюць...

Жыхарам усходняй Магілёўшчыны, як, верагодна, й іншым беларускім правінцыялам, таксама дазваляюць карміць сябе "падножным" кормам. Ахвотныя да бульбы ды цыбулі мсьціслаўцы, напрыклад, могуць атрымаць участачак зямлі ў горадзе ці за яго межамі для задавальненьня сваіх фізыялягічных патрэбаў (спаталеньня голаду). Аднак працэс выдачы і адбіраньня "сотак" строга рэглямэнтаваны. Калі не карыстаесься зямлёй на працягу 2 сэзонаў – аўтаматычна пазбаўляесься магчымасьці вырасьціць агурок і рэпку... Таксама аўтаматычна падобная магчымасьць пераходзіць да іншага аматара сельскае гаспадаркі – бо есьці хочацца ўсім.

Паводле інфармацыі аддзелу гарадзкой і камунальнай гаспадаркі райвыканкама, на сёньня плошча зямельных надзелаў, якія знаходзяцца толькі на тэрыторыі горада, складае 172 гектары. Гэта значыць, што пераважная колькасьць мсьціслаўцаў сельскагаспадарчай прадукцыяй забясьпечваюць сябе самі.

...з Чэрыкава

Стала ўжо "добрай" традыцыяй кожнае лета ганяць работнікаў усіх прадпрыемстваў і ўстановаў райцэнтра з косамі ў руках на лугі і абочыны дарог.

Робіцца гэта з мэтай аказаньня "пэўнай дапамогі сяльчанам", а таксама, калі добра падумаць, дзеля блага саміх жыхароў. Мяркуйце самі: гараджане, што за асеньне-зімовы пэрыяд насядзеліся за рабочымі сталамі ды кампутарамі, настаяліся за станкамі і канвэерамі, намахаліся гумовымі міліцэйскімі палкамі й апэрацыйнымі скальпелямі, зараз будуць мець магчымасьць паразмяць зацёкшыя костачкі – папрацаваць косамі ды граблямі.

Адмысловым рашэньнем райвыканкаму да кожнай арганізацыі, установы, прадпрыемства раёна даведзенае канкрэтнае заданьне па нарыхтоўцы корму для грамадзкай жывёлагадоўлі з разліку 100 кілаграмаў сена альбо 400 кілаграмаў зялёнай масы на аднаго працуючага. Сёлета афіцыйны Чэрыкаў першым сярод райцэнтраў усходняй Магілёўшчыны загадаў жыхарам свайго раёна выходзіць на прымусовыя працы.

Андрэй КУЗЬМІН

БЕЛАПАН для «ТМ»

19 чэрвеня Менскі гарадзкі суд абвесьціў прысуд у адносінах да старшыні Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада) Міколы Статкевіча і дэпутата ВС 13-га скліканьня Валерыя Шчукіна.

Суд прызнаў М.Статкевіча вінаватым у арганізацыі і актыўным удзеле ў дзьвюх леташніх акцыях пратэсту і прыгаварыў яго да 2-х гадоў пазбаўленьня волі з адтэрміноўкаю выкананьня пакараньня на два гады. Валеры Шчукін прызнаны вінаватым у актыўным удзеле ў "Маршы Свабоды" у кастрычніку 1999 года і прыгавораны да аднаго года пазбаўленьня волі з адтэрміноўкаю выкананьня прысуду на адзін год.

Абодва апазыцыянэры абвінавачваліся па арт.186 ч.3 Крымінальнага кодэкса за арганізацыю і ўдзел у мінулагоднім "Маршы Свабоды". Тады арганізаванае апазыцыяй шэсьце закончылася масавымі сутыкненьнямі дэманстрантаў зь міліцыяй. Акрамя гэтага, М.Статкевіч абвінавачваўся ў арганізацыі і актыўным удзеле ў групавых дзеяньнях, якія парушалі грамадзкі парадак 27 ліпеня 1999 года, калі ў Менску прайшла несанкцыянаваная дэманстрацыя ў дзень 9-х угодкаў прыняцьця Дэклярацыі аб сувэрэнітэце Беларусі.

У часе судовага разбору абвінавачваемыя сваёй віны не прызналі. Старшыня БСДП (НГ) назваў рашэньне суда "чарговым этапам зачысткі беларускага палітычнага поля". "Барацьба супраць магчымых працяўнікаў на выбарах працягваецца", – сказаў М.Статкевіч. Па ягоных словах, улады не пазбавілі іх волі толькі з-за таго, што эканоміка краіны знаходзіцца ў правале і ўлады маюць патрэбу ў заходніх крэдытах.

●

Дэпутат Вярхоўнага Савета Валеры Шчукін ня будзе выконваць прысуд, вынесены яму 19 чэрвеня.

У сваёй заяве, перададзенай 20 чэрвеня ў канцылярыю Менскага гарадзкога суда, В.Шчукін назваў прысуд "палітычнай расправай". На ягоную думку, падчас судовага разьбіральніцтва ў ягоных дзеяньнях не было выяўлена складу злачынства, прадугледжанага адпаведным артыкулам. Аднак суд ня толькі прызнаў яго вінаватым, але і "каб дагадзіць кіруючаму рэжыму (а магчыма, і па заказу)" – адтэрмінаваў выкананьне прысуду, пазбавіўшы дэпутата свабоды перамяшчэньня. Як лічыць В.Шчукін, умовы адтэрміноўкі выкананьня прысуду "у прынцыповым пляне нічым не адрозьніваюцца ад утрыманьня ў турэмнай камэры", але ён ня мае намеру "пытацца ў каго б там ні было дазволу на сваё перамяшчэньне і адзначацца ў жандармэрыі".

●

Днямі менскія ўлады адмовілі газэце "Беларуская маладзёжная" у правядзеньні традыцыйнага купальскага фэстывалю.

Гэтым разам журналісты і чытачы мелі намер правесьці акцыю пад агульнай назвай "Скажы "Не" гвалту!". У праграме акцыі былі заплянаваныя бясплатныя выступленьні вядомых беларускіх рок-гуртоў перад шматтысячнай моладзевай аўдыторыяй на адкрытых пляцоўках, а таксама сплятаньне вянкоў й іхны "сплаў" па Сьвіслачы.

Сваю адмову гарадзкія ўлады матывавалі падрыхтоўкай парку імя Горкага да сьвяткаваньня гадавіны вызваленьня Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і "Дня незалежнасьці", у сувязі з чым, як паведамілі яны, з 26 чэрвеня ў парку будзе праводзіцца "выбарачны рамонт дарожак, лавачак і фасаду галоўнага ўваходу".

●

Беларусі патрэбны новы прэзыдэнт, здольны кіраваць дзяржаваю. Такую думку выказаў былы начальнік галоўнага дзяржаўна-прававога ўпраўленьня Адміністрацыі прэзыдэнта Аляксандар Пласкавіцкі.

А.Пласкавіцкі звольніўся з пасады па ўласнаму жаданьню ў канцы траўня, прычым, як ён сьцьвярджае, не з-за канфліктаў з кіраўніцтвам, а таму, што прыйшоў да цьвёрдага перакананьня: у дзяржаўным апараце яму рабіць больш няма чаго. "Дзяржаўны апарат, ва ўсялякім выпадку ягоны вышэйшы эшалён, з дзеючага органа сёньня пераўтварыўся ў нешта аморфнае і абсалютна бескарыснае, – заявіў А.Пласкавіцкі ў інтэрвію газэце "Белорусский рынок". – Прэзыдэнт, жадаючы, безумоўна, палепшыць жыцьцё людзей, узьняць сельскую гаспадарку, удасканаліць дзяржапарат і г.д., зрабіць гэта зараз ня здольны...". Таксама былы чыноўнік выказаў жаданьне ў якасьці кансультанта працаваць над праграмай з умоўнаю назвай "Новы прэзыдэнт". Найбольшыя магчымасьці для вылучэньня альтэрнатыўнага кандыдата ў прэзыдэнты, на ягоную думку, сёньня мае першы эшалён дзяржаўнага апарату. А вось шанцы апазыцыі правесьці ў прэзыдэнты свайго кандыдата, паводле А.Пласкавіцкага, блізкія нулю.

●

65 адсоткаў апытаных сяброў Рэспубліканскага прафсаюза работнікаў аўтамабільнага й сельскагаспадарчага машынабудаваньня пацьвердзілі сваё жаданьне прыняць удзел у масавых акцыях працоўнага пратэсту, заплянаваных на восень.

Мяркуецца, што галоўным патрабаваньнем маючых адбыцца акцыяў стане павышэньне жыцьцёвага ўзроўню працоўных. Усяго было апытана каля 2 тысячаў сяброў прафсаюза, якія працуюць на 17 прадпрыемствах галіны ў розных раёнах краіны. Супраць свайго ўдзелу выказаліся 14% рэспандэнтаў. Пры гэтым 23% тых, хто выказаўся супраць, баяцца перасьледу з боку адміністрацыі прадпрыемстваў.

●

Працэсы, якія адбываюцца ў судовай сыстэме Беларусі пасьля рэфэрэндуму 1996 года, выклікаюць сур'ёзную заклапочанасьць.

Аб гэтым па выніках свайго візыту ў Беларусь заявіў спэцыяльны дакладчык Камісіі ААН па правах чалавека Дато Парам Кумарасвамі. Ён займаецца пытаньнямі незалежнасьці судзьдзяў і адвакатаў. Паводле ягоных словаў, сёньня зашмат ўлады сканцэнтравана ў руках кіраўніка дзяржавы, што не дазваляе казаць аб незалежнасьці судовае ўлады ў краіне. Падчас шасьцідзённага візыту сп.Кумарасвамі сустрэўся з шматлікімі афіцыйнымі асобамі, а таксама з судзьдзямі, у тым ліку – Вярхоўнага і Канстытуцыйнага судоў, а таксама з адвакатамі ды праваабаронцамі. На думку дакладчыка ААН, сыстэма прызначэньня судзьдзяў прэзыдэнтам і пяцігадовы "выпрабавальны тэрмін" працы не адпавядаюць прынцыпу незалежнае судовае ўлады Дэталёвая справаздача будзе прадстаўленая ім на 57-й сэсіі Камісіі ААН па правах чалавека ў красавіку 2001 года.

●

"Я не магу сабе ўявіць, што велізарная Расея стане сябрам ЭўраЗьвязу, паколькі яна – асобны цэнтар улады", – заявіў ганаровы сябра Парлямэнцкай Асамблеі Савета Эўропы і Заходнеэўрапейскага саюзу Робэрт Антрэтэр.

На ягоную думку, ад такой вялікай краіны ў ПАСЭ было б занадта шмат дэпутатаў і "Эўрапарлямэнт стаў бы занадта рускім". У той жа час Р.Антрэтэр лічыць, што Беларусь і Ўкраіна праз 20-30 гадоў маглі б стаць сябрамі ЭўраЗьвязу, але іхнае сяброўства ў ЭЗ не павінна быць накіраванае супраць Расеі, паколькі "Эўропа ня можа сабе дазволіць такую палітыку". Што да стварэньня саюзнае дзяржавы Беларусі й Расеі, то, як адзначыў Р.Антрэтэр, у эўрапейскіх структурах найбольш прымальным варыянтам лічыцца незалежнасьць Беларускай дзяржавы.

БЕЛАПАН для «ТМ»

Праграма тэлебачаньня з 26 чэрвеня па 2 ліпеня

•• Понедельник, 26 июня ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не паспявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30,7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 Здоровье.
10.15 Мультфильм.
10.35 Теленавигатор.
11.10, 19.55 «Все мои дети». Телесериал.
11.55 «Судьба человека».
12.25 Музыкальный салон.
15.10 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.40 Мультфильмы.
16.37 Авто-парк.
16.47 Премьера песни.
17.15 Фильм-концерт.
17.30 Конный спорт.
18.00 Док. сериал «Жизнь и смерть Бориса Зубакина, Розенкрейцера».
18.40 МСН.
19.20 Политические диалоги.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Одиссея команды Кухто».
22.25 Мелодрама «Сделка».
0.05 Третий тайм.
0.45 Криминальная хроника.

ОРТ

15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.00, 23.35 Новости
17.30 Планета КВН.
18.00 Худ. фильм «Размах крыльев».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Сериал «Секретные материалы».
21.55 Взгляд.
22.35 Сериал «Майк Хаммер: Сезон страха».
23.50 «Паранормальные явления. Закрытое досье».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
8.35 «Ну, погоди!».
8.45 «Черный пират». Мультсериал.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.35 «Тайны тысячелетия».
17.25 «Монахини в бегах».
18.25 «Круглая дата». Клара Лучко.
19.50 «Дикий ангел».
21.35 Дежурная часть.
22.35 «Футбол + ТВ».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 Независимое расследование.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Вчера в «Итогах».
12.45 Куклы.
13.30 Детектив «Каменская. Чужая маска».
14.25 Один день.
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.45 Герой дня.
19.05 Г.Хазанов. «Жил-был я...»
19.55 Совершенно секретно.
21.50 Сериал «Трое».
22.50 Сегодняочко.
23.55 Теннис. Уимблдонский турнир.

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Очаровательная идиотка». Худ. фильм.
13.45 Сериал. «Жил-был хомяк». 1-я серия.
14.15 «С потолка».
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Чужой среди своих.
15.25 Мультфильмы.
16.00 Шалом.

НА КАНАЛЕ БТ

13.15 Пунктир.
13.45 Видеодром.
14.05 «Золотой шлягер-99».»20 лет спустя». 1-я часть.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!».
7.00 «Астро-дайджест».
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.55 «Сейлормун:Луна в матроске». Мультсериал.
9.20 «Всадники багряных прерий». Вестерн.
16.30 «Сыщики-любители экстра-класса».Телесериал.
17.25 «Дикая природа».Док. сериал.
17.55 Праздник в вашем доме.
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в Вашем доме».
21.00 Наше старое кино. «Меж высоких хлебов».Худ. фильм.
22.15 Астро-дайджест.
22.20 «Агент национальной безопасности-2».Детектив.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Худ.фильм «Сокровище моей семьи».
10.00 ЦитаДень.
10.30 «Скандалы недели».
11.05 «Катастрофы недели».
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Городские новости.
18.45 «Животные саванны».
19.10 Мультфильм.
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Триллер «Опасное задание».
23.15 Спорт. программа.

•• Вторник, 27 июня ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.30 Новости.
8.10 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 «Жизнь и несколько лет».
9.30 Мультфильмы.
10.10 «На волне взаимопонимания».
11.10, 20.00 «Все мои дети». Сериал.
11.55 «Одиссея команды Кухто».
12.25 Третий тайм.
15.10 Мультфильм.
15.30 «Легкие шаги». Худ. фильм.
17.10 Док. фильм.
17.30 «А музыка звучит...».
18.00 Сериал «Исторические расследования».
18.40 МСН.
19.15 Ток-шоу «Будни».
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Черная береза». Худ. фильм. 1-я серия.
23.00 Музыка без границ.
23.40 Криминальная хроника.

ОРТ

13.30 «Вместе».
14.00, 17.00, 23.30 Новости.
14.20 «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Царь горы.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Детектив «Город принял».
19.05 Жди меня.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Комедия «Гараж».
22.50 «Цивилизация».
23.45 Сериал «Служба новостей».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
8.35 «Ну, погоди!».
8.45 «Черный пират». Мультсериал.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.35 На здоровье.
17.25 «Монахини в бегах».
18.25 Гараж.
19.50 «Дикий ангел».
21.35 Дежурная часть.
22.35 Худ.фильм «Хемингуэй» (США).

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 Совершенно секретно.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ.фильм «Горожане».
13.30 Сериал «Трое».
14.25 «Чистосердечное признание».
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.45 Герой дня.
19.05 Г.Хазанов. «Жил-был я...»
19.55 «Глас народа».
21.50 Сериал «Трое».
22.50 Сегодняочко.
23.30 Сегодня в полночь.
23.55 Теннис.

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Разные люди». Телеспектакль. 1-я серия.
12.50 «Поэт печали и любви».
13.45 Сериал. «Жил-был хомяк».
14.15 «Вокзал мечты».
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.50 Экспедиция «Чиж».

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 Тяжелый день.
13.30 «Золотой шлягер-99».
14.45 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!».
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.55 «Сейлормун:Луна в матроске».-Мультсериал.
9.15 «Агент национальной безопасности-2».Детектив.
16.30 «Сыщики-любители экстра-класса».Телесериал.
17.25 Мультфильм.
17.40 «Портрет в письмах. Таня Карпинская».
17.55, 20.00 «Праздник в Вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 «Только ты».
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Катенька».Мелодрама.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Муз. программа».
8.10 Боевик «Полицейский по найму».
10.00 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса».
11.00 Сериал «Морская полиция»
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж».
19.25 «Поздравления».
21.00 «Мир животных».
21.25 Высокая мода.
21.35 Наше кино. «Ответный ход».
22.50 Спорт. программа.

•• Среда, 28 июня ••

БТ

6.30,7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.35 Новости.
8.15 «Сегодня с вами...».
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Мультфильмы.
9.35 Око.
9.55 Компьютерный полигон.
10.15 Столичный хит.
11.15, 19.55 «Все мои дети».
12.00 Ток-шоу «Будни».
12.45 Мультфильм.
14.25 Ток-шоу «Карамболь».
15.15 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.40 Мультфильмы.
15.55 «5 х 5».
16.25 «Мгновение и вся жизнь».
17.10 Фильм-концерт.
17.30 «Макаенка,9».
18.00 Сериал. «Тайный брак Екатерины Великой».
18.40 МСН.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 «Наши песни».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Черная береза». Худ. фильм.
23.05 Королевская охота.
23.45 Крим. хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.45 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Здоровье.
9.50 Жди меня.
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 «Вместе».
14.20 «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.45 Зов джунглей.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Маски-шоу.
18.00 Детектив «Бестселлер».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Время футбола».
21.35 Футбол. Чемпионат Европы. Полуфинал.
0.00 «Служба новостей».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
8.35 «Ну, погоди!».
8.45 «Черный пират». Мультсериал.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.35 На здоровье!
17.25 «Монахини в бегах».
18.25 Сам себе режиссер.
19.50 «Дикий ангел».
21.35 Дежурная часть.
22.35 «Мужчина и женщина».
23.25 Мелодрама «Только не уходи».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Глас народа».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.35 «В нашу гавань заходили корабли».
12.35 Мультфильм.
12.40 «Среда».
13.30 Сериал «Трое».
14.25 «Итого».
14.45 Фитиль.
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.45 Герой дня.
19.05 Г. Хазанов. «Жил-был я...»
19.55 Суд идет.
21.50 Сериал «Трое» .
22.50 Сегодняочко.
23.30 Сегодня в полночь.
0.00 Теннис.

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Разные люди».
12.55 «Фонтан любви».
13.45 «Жил-был хомяк».
14.05 «Царская ложа».
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильм.
15.35 Живое дерево ремесел.
15.45 «Заук миров».

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 «Портрет в письмах. Таня Карпинская».
13.25 «Уральские самоцветы».

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!».
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.55 «Сейлормун:Луна в матроске».-Мультсериал.
9.15 «Катенька».Мелодрама.
16.30 «Сыщики-любители экстра-класса».
17.25 «Мир скорости».
18.00, 20.00 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 «Только ты».
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Спорт планеты.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Худ.фильм. «Поцелуй понарошку».
10.05 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса».
11.00 Сериал «Морская полиция».
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Городские новости.
18.45 «Катастрофы».
19.10 Мультфильмы.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Худ.фильм «Предсмертный вальс».
23.15 Спорт. программа.

•• Четверг, 29 июня ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.40 Новости.
8.15 «Сегодня с вами...».
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 «Вас вызывает Спортландия».
10.30 Мультфильмы.
11.10, 19.55 «Все мои дети».
11.55 «Наши песни».
12.25 «Живет человек».
15.10 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.35 Мультфильмы.
15.55 Водные лыжи.
16.25 «Мгновение и вся жизнь».
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба.
18.00 Сериал «Сити».
18.45 МСН.
19.15 «Премьер-парад».
19.40 Телебарометр.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Драма «Поцелуй змеи».
23.50 «Путь без следов».
0.20 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.35 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 В. Малявина в программе «Женские истории».
9.50 Человек и закон.
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 «Вместе».
14.20 «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.45 «100%».
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 «Каламбур».
18.00 Комедия «Приходите завтра...»
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Худ. фильм «Аляска, сэр!»
23.00 «Посмотри».
23.50 Сериал «Служба новостей».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
8.35 «Ну, погоди!».
8.45 «Черный пират». Мультсериал.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.35 На здоровье!
17.20 Сериал «Монахини в бегах».
18.15 Клуб «Белый попугай».
18.45 Футбол. Чемпионат Европы-2000. 1/2 финала.
20.45 Чемпионат Европы по футбо-

лу-2000. Итоги дня.
21.00 Наше дело.
22.35 Лора Дерн в фильме «Обреченное расследование» (США).
0.25 Дежурная часть.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 Суд идет.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм «Елки-палки!..»
13.30 Сериал «Трое».
14.25 Дог-шоу «Я и моя собака».
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Г. Хазанов. «Жил был я...»
19.50 «О, счастливчик!»
20.35 Профессия — репортер.
21.50 «Трое».
22.50 Сегодняччко.
23.30 Сегодня в полночь.
0.00 Теннис.

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Разные люди». Спектакль. 3-я серия.
12.55 В.Третьяков играет Брамса.
13.45 Сериал. «Жил-был хомяк».
14.10 Дворцовые тайны.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.55 Живое дерево ремесел.
16.05 «Планета людей». Антуан де Сант-Экзюпери.

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 Спортивная программа.
14.50 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!».
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.50 «Сейлормун:Луна в матроске».-Мультсериал.
9.15 «Меж высоких хлебов». Худ.-фильм.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 Ток-шоу «Я сама».«Семья - как пережиток прошлого?»
17.55 «Праздник в Вашем доме».
18.50 Мультфильм.
19.00 «Откровенно...».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в Вашем доме».
21.00 «Только ты».Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Лунный танец».Мелодрама.

2-й КАНАЛ

7.00 «Музыкальная программа».
8.10 «Глупец и его деньги». Худ. фильм.
9.58 Сериал»Возвращение Шерлока Холмса»:»Знак четырех».
11.00 Сериал «Морская полиция».
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 «Шанс».
18.55 Муз.антракт.
19.00 Мультфильм.
19.25 «Поздравления».
21.00 «Шанс».
21.25 Высокая мода.
21.35 Худ.фильм «Предсмертный вальс».
23.05 Спорт. программа.

•• Пятница, 30 июня ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.50 Новости.
8.15 «Пусть наши песни расскажут о нас».
8.40 Потребительская корзина.
9.10 «Савраска». Худ. фильм.
10.15 Телебарометр.
10.30 «У каждого была своя война».
11.10, 19.50 «Все мои дети».
11.55 «Премьер-парад».
12.20 Сделано в Беларуси.
12.35 Усадьба.
13.15 «Я буду ждать...». Худ. фильм.
15.10 «Таинственный мир Алекс Мак-2».
15.35 Мультфильм.
15.45 Регион.
16.10 «Риск-версия».
16.40 Телебарометр.
17.10 «Через всю войну». Муз. фильм.
17.30 «Мгновения праздника».
18.00 Сериал «Сити».
18.45 МСН.
19.15 «Москва - Минск».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Крим. драма «Линия смерти».
23.25 Бездельник.
24.00 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.40 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Экстренный вызов.
9.50 Клуб «Белый попугай».
10.30 «Лето наших надежд».
13.30 «Вместе».
14.20 Прикл. фильм «Побег на Ведьмину гору».
15.55 «Вавилонская башня».
17.25 Джентльмен-шоу.
17.50 Человек и закон.
18.35 Вкусные истории.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Детектив А. Кристи «Ужин для тринадцати».
22.30 «Земфира. Первый альбом».
23.55 Триллер «Выход в красное».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
8.35 «Ну, погоди!»
8.45 Москва — Минск.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
16.35 На здоровье!
17.25 «Монахини в бегах».
18.25 «Городок».
19.45 Боевик «Риск без контракта».
21.20, 22.35 «Панорама».
23.00 Драма В. Тодоровского «Любовь».
1.00 Дежурная часть.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 Путешествия натуралиста.
8.30 Служба спасения.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм «Когда я стану великаном».
13.30 «Трое».
14.25 Без рецепта.
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.45 Герой дня.
19.05 Г.Хазанов. «Жил был я...»
19.55 Независимое расследование.
21.50 «Женский взгляд».
22.25 «Трое». Закл.серия.
23.25 Теннис.

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Разные люди». Спектакль. 4-я серия.
12.55 «Жены гениев».
13.30 Новости культуры.
13.45 Сериал. «Жил-был хомяк».
14.10 Мультфильм.
14.20 «Время музыки».
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильм.
15.30 А.С.Пушкин. «Сказки».

НА КАНАЛЕ БТ

14.30 «Откровенно...»
14.50 Мультфильм.
15.45 Регион.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».Телесериал.
8.50 «Сейлормун:Луна в матроске».-Мультсериал.
9.10 «Лунный танец».Мелодрама.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 «За гранью возможного». Телесериал.
17.45 Мультфильм.
18.00 «Праздник в Вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.05 «Праздник в Вашем доме».
21.00 «Только ты».Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Рейтинг-фильм.

2-й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.09 Боевик «Буян!Буян!».
10.01 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса».
11.01 «Морская полиция».
12.00 Новости.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30, Городские новости.
18.45 «Пляж».
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Фантастика «Лепрекон в космосе».
23.20 Муз. программа.

•• Суббота, 1 июля ••

БТ

7.00, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.00 «Я садовником родился».
8.30 Усадьба.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...».
9.50 «Все нормально, мама!».
10.20 «Одиссея команды Кухто».
10.50 Компьютерный полигон.
11.10 Вершина мира.
11.35 Столица.
12.05 Сельчане.
12.30 Родное слово.
12.50 Земляки .
13.50 Бон тон.
14.20 МСН.
14.35 Познай себя.
15.10 «Все мы родом из детства».
16.00 Олимп.
16.30 Ток-шоу «Будни».
17.15 АРТ-клуб.
17.45 Театр гимнастики.
18.45 Из достоверных источников.
19.15 «Про любовь, дружбу и судьбу». Худ. фильм.
20.47 Премьера песни.
21.00 Панорама.
21.50 «Христофор».
22.10 Худ. фильм «К бою».
0.15 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости
7.10 Слово пастыря.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.15 «Ералаш».
8.25 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак
9.30 Док.детектив. Черная метка Сильвестра. Дело 1998 года
10.00 «С легким паром!»
10.30 Утренняя почта.
11.05 Детектив «Ларец Марии Медичи».
13.00 В мире животных.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 «Горец».
15.05 Седьмое чувство.
15.45 «Время футбола».
16.15 Детектив-шоу.
17.15 Комедия «Афонина одиссея».
17.45 А.Баянова в программе «Женские истории».
18.20 «Семь стариков и одна девушка». Комедия.
20.00 Программа Сергея Доренко.
20.55 Комедия «Продажные против продажных».
22.55 Угадайка.
23.45 Худ. фильм «Ведьмы».

РОССИЯ

7.00 Фильм для детей «Приключения на «Посейдоне».
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.50 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II». Сериал.
11.35 «Золотой ключ».
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.15 Героическая комедия «Гори, гори, моя звезда».
14.50 «Том и Джерри».
15.15 Планета Земля.
16.10 О. Ефремов. «Я говорю за всю среду...»
17.05 Моя семья.
18.05 «Два рояля».
19.45 «Аншлаг» и К°.
20.50 Комедия «Ас».
22.35 Худ. фильм «В городе Сочи темные ночи».
0.55 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Форму-ла-1».

НТВ

6.55 Анонс дня.
7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Сериал «Трое». Закл. с.
8.15 «О, счастливчик!»
9.15 «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 Пойми меня.
11.25 Большие деньги.
11.55 Комедия «Женатый холостяк».
13.35 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.30 Профессия — репортер.
15.50 Без рецепта.
16.20 Дог-шоу «Я и моя собака».
16.50 «Она написала убийство» .
18.35 «О, счастливчик!»
19.50 Детектив «Каменская. Не мешайте палачу».
21.45 Боевик «Смертельная битва».
23.40 Теннис.

КУЛЬТУРА

9.05 «Аистенок».
9.30 «Российский курьер».
10.10 «Я, бабушка, Илико и Илларион». Худ. фильм.
11.40 40-я симфония В.Моцарта.
12.05 Мой цирк.
12.35 Графоман.
13.00 Рассказы старого сплетника.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Дама по соседству». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Андрейка».Фильм-детям.
16.35 «Праздник в Вашем доме».
17.35 «Эко-Пойнт».Телесериал.
18.20 «Праздник в вашем доме».
19.30 Телемагазин.
19.40 «Всё будет хорошо». Мелодрама.
21.20 Видеодром.
21.45 «Последний из живых». Боевик.
23.20 Астро-дайджест.
23.25 «Огненная голова». Триллер.

2-й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Реннером».
18.30 «Поздравления».
19.30 «Человек с бульвара Капуцинов».Комедия.
21.05 Высокая мода.
21.10 Триллер «Спящие».
23.40 Муз. программа.

•• Воскресенье, 2 июля ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультсериал.
8.30 Здоровье.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Мультиклуб.
9.55 Турообъектив.
10.20 «Все нормально, мама!»
10.50 «Премьер-парад».
11.15 Арсенал.
11.40 Док.фильм.
12.30 Зорная ростань.
13.00 «На гребне волны».
13.40 МСН.
13.55 Приглашаем на вечерки.
14.30 «Сегодня с вами...».
15.10 Судьба человека.
15.40 Теленавигатор.
16.00 Торжественное заседание и праздничный концерт, посвященные Дню Республики.
18.00 Мелодрама «Ботанический сад».
19.35 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.45 Ток-шоу «Карамболь».
21.20 «Мед осы». Худ. фильм.
22.40 Таиландский бокс.
23.40 Акколада.
0.10 Авто-парк.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Служу России!
7.40 «Аладдин».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.05 «Альф».
10.35 Здоровье
11.05 Худ. фильм «Случай с Полыниным».
13.15 Клуб путешественников.
14.10 «Горец».
14.55 Возможно все!
15.15 «Дисней-клуб».
16.10 «Серебряный шар».
17.15 Смехопанорама.
17.50 «Ералаш».
18.05 Прикл. фильм «Копи царя Соломона».
20.00 Время.
20.55 Футбол. Чемпионат Европы. Финал.
22.55 Н. Кински в фильме «Любовники Марии».

РОССИЯ

7.00 Папа, мама, я — спортивная семья.
7.55 Служу Отечеству.
8.20 «Устами младенца».
8.55 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок». Из раннего».
11.00 Русское лото.
11.40 Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.10 Новая «Старая квартира».
13.55 Диалоги о животных.
14.55 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1».
17.00 «Международная панорама» .
17.35 К. Орбакайте в мелодраме «Фара».
19.00 Зеркало.
20.00 Д. Чан в боевике «Доспехи бога».
21.40 Драма «Палач».
0.30 Реальное кино.
0.55 Док. фильм.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 Детектив «Каменская. Не мешайте палачу».
8.15 Мультфильмы.
9.20 «Ключи от форта Байяр».
10.10 «Полундра».
10.40 Фитиль.
11.30 Служба спасения.
12.00 Путешествия натуралиста.
12.30 Худ. фильм «Три тополя на Плющихе».
14.20 «Женский взгляд».
15.25 Большие родители.
15.55 «Виктория и Альберт». Закл. серия.
16.55 «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 Детектив «Каменская. Не мешайте палачу».
20.55 «Итого».
21.15 Прикл. фильм «Фантомас против Скотланд-Ярда».
23.10 Худ.фильм «Жена любовника».

КУЛЬТУРА

9.05 «Аистенок».
9.30 «Белоснежка и Розочка». Худ. фильм.
10.35 Мультфильм.
11.05 «Консилиум».
11.35 «Верую». Моноспектакль.
12.40 Л.Бетховен. Соната № 30.
13.00 «Мой Эрмитаж».
13.30 Новости культуры.
13.45 «Картонная свадьба». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Дикая природа».Док. сериал.
15.30 «Волшебник Изумрудного города».Мультсериал.
16.15 «Солнце в кармане». Фильм-детям.
17.25 «Блеф-клуб».
18.05 «Эко-Пойнт».Телесериал.
18.50 Мультфильм.
19.00 Телемагазин.
19.10 «Снежное чутье Смиллы». Детектив.
21.15 Астро-дайджест.
21.20 «Однажды вечером». Шоу.
22.05 «Когда время истекло». Худ.-фильм.

2-й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00-17.00 ТНТ.
17.00, 18.30 «Поздравления».
18.00 Джойс Майер. «Жизнь в слове».
19.30 Триллер «Двойной риск».
21.00 Мультфильм.
21.10 Высокая мода.
21.20 Боевик «Город в огне».
22.55 Муз. программа.

РУБРЫКА ДОКТАРА ВАСІЛЯ АЎРАМЕНКІ

Калі бўяе дэзынтэрыя...

Хто няшчасны – таму і не шанцуе, хто бедны – у таго й грош не пераначуе. Зноў у магілёўцаў праблемы са здароўем, гэтым разам – эпідэмія кішэчнай інфэкцыі.

Пакуль што тыя амаль 600 афіцыйна зарэгістраваных выпадкаў кваліфікаваныя як падозраньне на **дэзынтэрыю**. Многія хворыя шпіталізаваныя, дзеля чаго давялося разгарнуць дадатковыя койкі ў МЧС завода штучнага валакна. Крыніца інфэкцыі дакладна невядомая, але ёсьць меркаваньне, што вінныя малочныя прадукты. Забарона на продаж вырабаў магілёўскага малаказаводу спыніла пашырэньне хваробы, а падчас дасьледваньня ў некалькіх работнікаў прадпрыемства была знойдзеная дэзынтэрыйная палачка, прычым самі яны не хварэлі, а былі проста бактэрыяносьбітамі. Ці сапраўды гэта ёсьць прычынай інфэкцыі – высьвятляць адпаведныя ўстановы, а нам толькі застаецца ўстрымацца пакуль ад ужываньня малака ды сьмятаны, пончыкаў ды піражкоў казённага вырабу, а таксама старанна мыць рукі ды садавінугародніну. Калі ж у вас раптам узьніклі болі ў жываце, частыя пазывы па дэфэкацыю, вадкі кал ды яшчэ з крывёю – зьвяртайцеся да доктара! Бо самалячэньне, хоць, можа, і заглушыць сымптомы й прывядзе да часовага паляпшэньня, аднак скончыцца можа ўвогуле трагічна. Дэзынтэрыя, канешне, не халера, але таксама зьбірае сваю сьмяротную даніну. Не губляйце часу – лячыцеся ў прафэсійных спэцыялістаў!

На жаль, ёсьць й іншыя кішэчныя інфэкцыі, што вольна пачуваюць сябе ў летнюю сьпёку. **Сальманэлёз** – другая хвароба, што трапляе да нас праз ежу, прычым ня толькі з малаком, але і з прадуктамі птушкагадоўлі. Ня раю ўжываць летам трэснутыя і падбітыя яйкі, у якіх часта хаваюцца сальманэлы. Тэрмічная апрацоўка забівае бактэрыі, таму ў сумніўных выпадках лепш даўжэй чым звычайна варыць яйкі ці мяса птушкі, што захоўвалася неналежным чынам. Сымптомы сальманэлёзу падобныя на іншыя кішэчныя інфэкцыі й таксама патрабуюць спэцыяльнага лячэньня.

На гэтым можна было б і скончыць гэтую тэму "ня вельмі прыгожых" хваробаў, аднак ёсьць яшчэ дзьве такіх, якія пашкоджваюць ня толькі кішкі, але й іншыя органы, хоць трапляюць да чалавека пераважна праз рот. Гэта – **ерсэніёз і лептасьпіроз**. Людзі заражаюцца праз ваду й ежу, якой пакарысталіся грызуны. Часьцей за ўсё гэта бывае з дачнікамі, якія доўга не былі на сваім лецішчы, а прыехаўшы, паелі прадуктаў, што папярэдне пагрызлі пацукі. Ці, напрыклад, пакарысталіся нямытым посудам, на якім гарцавалі мышы.

У выніку – цяжкае захворваньне з паражэньнем нырак, пячонкі й нават, ня дай Бог, цэнтральнай нэрвовай сыстэмы. Таму, спадары дачнікі, не пашкадуйце кіпеню, каб лішні раз памыць посуд й не спакушайцеся на пашкоджаныя грызунамі харчы – гэта можа вам дорага абыйсьціся. Як казаў герой аднаго анэкдоту, лепш памерці як сапраўдны мужчына – ад пранцаў, чым сыйсьці ў магілу – засранцам...

Мыйце рукі й тое, што кладзёце ў рот.

І – бывайце здаровы!

100 ЗРУЙНАВАНЫХ АРХІТЭКТУРНЫХ ПОМНІКАЎ МАГІЛЁВУ

Нетаропкай хадой нястомны вандроўнік па Дняпроўскаму ўздыму кіруе да Архірэйскага валу, стромкасьць якога пужае, але перад вачыма адкрываецца цудоўны спазор на Дняпро, Падмікольле й Лупалава, і неяк незаўважна боязь саступае мейсца зачараванасьці гэтым краявідам.

Вуліцы Магілёву

(Працяг. Пачатак у "ТМ"№23).

Непадалёк ад Архірэйскага валу накоп, які ў народзе завецца Касьцерняй. Назва накопу паходзіць хутчэй за ўсё ад лацінскага слова "castrum" – умацаваньне. І гэта выглядае на праўду, бо Касьцерня – падножак самай высокай вежы ў меских абарончых умацаваньнях, якія былі разбураныя расейцамі за часамі расейска-швэдзкае вайны. На невялікай адлегласьці ад памянёнае Касьцерні праз Архірэйскі вал вандроўнік трапляе на плошчу, якую за рознымі часамі называлі па рознаму: за часамі магдэбурскага права – Гандлёвай; пазьней, пасьля 1772 году, году акупацыі Магілёву Расеяй – Губэрнатарскай; напрыканцы 19 стагодзьдзя – Думскай. Сучасным магілёўцам плошча вядомая як Савецкая. Пасярод тагачаснае плошчы быў разьбіты шыкоўны сквэрак, названы імём губэрнатара Беклямішчава, які яго й заклаў. Наўкола плошчы разьмешчаныя меская Ратуша, Палац губэрнатара, будынкі мескае Ўправы, акруговага суду й мескае скарбніцы. Ад плошчы ў розныя бакі разыходзіліся дзьве вялікія й найлепшыя вуліцы Магілёву: Дняпроўскі праспэкт (былая Шклоўская, зараз Першамайская) і Вялікая Садовая (былая Ветраная, зараз Ленінская).

Адметнасьць Дняпроўскага праспэкту ў забудовах, амаль усе будынкі каменныя, мураваныя, драўляных дужа мала. Паабапал праспэкту наўсьцяж цягнуцца будынкі рознае функцыянальнае чыннасьці, тутака табе й процьма культавых збудаваньняў, тутака табе й гандлёвыя крамкі, навучальныя ўстановы й будынкі, дзе месьціцца магілёўскае чынавенства. Губэрнскі архіў – першы будынак, што трапляе на вочы, калі шпацыруеш па праспэкту. Першы паверх архіву аддадзены пад публічную бібліятэку й музэй. Амаль насупраць архіву Брацкі Багаяўленскі манастыр. У некаторых забудовах манастыру разьмешчаныя невялічкія крамкі, якія аддадзеныя ў арэнду габрэям. Габрэі гандлююць пераважна жалезам, медзьдзю, гліняным, шкляным судзьдзём, старой адзёжай ды мукой. Непадалёк ад Брацкага Багаяўленскага манастыру – Касьцёл сьв. Ксавэрыя з будынкамі Калегіюма езуітаў. У 1833 годзе, пасьля забароны дзейнасьці езуітаў на тэрыторыі Расейскае імпэрыі, Касьцёл быў перароблены пад Васкрасенскую царкву. Гісторыя пераўтварэньня касьцёлу ў царкву пачалася па высылцы езуітаў з Магілёву ў 1820 годзе. Дом, дзе жылі езуіты, быў перададзены пад школу юнкероў, а іншыя збудаваньні й кельлі былі ператорвараныя ў казармы. Сам касьцёл стаўся вайсковай царквою 1-й арміі. У 1828 годзе глаўком Астэн-Сакен перадаў царкву ў япархіяльнае падпарадкаваньне. Акурат за будынкам касьцёлу пачынаецца Бульварная плошча. На плошчы высаджаны невялікі сад, які абавязаны сваім існаваньнем чалавеку, які стаўся для беларусаў сымбалям тэрору й цемрашальствам – М.Мураўёву. Наўкола Бульварнай плошчы пабудаваныя пераважна збудаваньні магілёўцаў-каталікоў. Тутака й Катэдральны касьцёл ды касьцёл Фары.

Калісьці на мейсцы Мураўёўскага саду быў глыбокі яр, адразу ж за першым поясам меских абарончых умацаваньняў. Вал цягнуўся ад Касьцерні па Архірэйскаму завулку, мінаючы Фарны касьцёл і ўпіраўся сваім другім канцом у вал па беразе Дубравенкі, каля Касьцёлу сьв. Ксаверыя. Побач касьцёлу на вуліце Віленскай была Каралеўская брама, выкладзеная ўнутры мармурам, пры браме быў пад'ёмны масток цераз яр. На Ветранай вуліцы ў тым жа валу была брама Ветраная, непадалёк ад духоўнай сэмінарыі. Каралеўская брама першай вітала каралеўскае чынавенства падчас іхных адведзінаў магілёўскага замку, у сваю чаргу Ветраная брама вітала архірэеў, якія наведвалі Спаскі падворак.

Перайшоўшы Бульварную плошчу й колькі пракрочыўшы ў бок шклоўскага гасьцінцу, зноў патраліш на плошчу – гэтым разам Саборную. Саборная плошча абавязаная свайму назову Іосіфаўскаму катэдральнаму сабору. Іосіфаўскі сабор быў пабудаваны з нагоды сустрэчы Расейскае імпэратрыцы Кацярыны-2 з Аўстрыйскім імпэратарам Іосіфам-2.

Алесь АСІПЦОЎ

(працяг будзе)

Крыніцы інфармацыі: 2-гі том "Опыта описания Могилёвской губернии" А.Дамбавецкага; фотаальбом "Магілёў на скрыжаваньні" А.Агеева, І.Пушкіна.

ГАРАДЗКІЯ ЗАМАЛЁЎКІ

Ці вясёлае сёньня Вясельле

Бог не абдзяліў сваякамі; і раней амаль ці ня кожны год я атрымліваў запрашэньні на вясельле. Але апошнія шэсьць-сем гадоў неяк выпалі з гэтага распарадку. Не да вясельляў чамусьці стала людзям, хаця моладзь падрастала і прырода свайго патрабавала. Таму з задавальненьнем даведаўся, што менская пляменьніца Алёна, закончыўшы фізфак унівэрсытэта і ўладкаваўшыся на даволі цёплае месца ў мытнай службе, знайшла там і свайго сужонца.

Так атрымаў магчымасьць параўнаць вясельле ранейшае зь вясельлем цяперашнім. Падзялюся сваімі назіраньнямі з чытачамі.

Пераважная большасьць вясельляў, у якіх мне даводзілася браць удзел, былі вясковымі. Натуральна, што вясельле ў вёсцы сьвяткуюць у сваёй хаце. І доўжыцца гэта традыцыйна тры дні й з многімі традыцыйнымі ж абрадамі, жартамі, гульнямі, сьпевамі.

У апошнія гады назіраецца даволі значнае рэфармаваньне "вясельнай справы", асабліва ў гарадах. Па-першае, амаль ніхто цяпер не адзначае вясельле ў кватэры, хаця й здараюцца тут выключэньні. Да прыкладу, вясельле брата Алёны было на кватэры, тады яшчэ яна не была застаўлена мэбляй і прастору хапала. Але прыйшлося ўлагоджваць суседзяў, каб пацярпелі шум і мітусьню колькі дзён.

Па-другое, працяглась вясельля сьціснулася да аднаго дня, бо заказваць залю і абслугу на два дні – даволі дарагое задавальненьне. Адпаведна адрынутыя шмат якія традыцыі, нават выпечка каравая. Падарункі (пераважна грашовыя) ўручаюцца цяпер пасьля першага танцавальнага перапынку ў застольлі.

Акрамя заказу залі і абслугі бацькі трацяцца на вядучага, які арганізуе музычнае суправаджэньне і фота-відэаздымку. Пасьля гэтага бацькі становяцца звычайнымі ўдзельнікамі вясельнай працэдуры, зладжанай адпаведна раней распрацаванаму і адшліфаванаму на іншых вясельлях сцэнару.

Кідаецца ў вочы вось гэтая шаблённасьць, канвээрнасьць арганізацыі сучаснага вясельля. Адны і тыя ж жарты, адны і тыя ж гульні (не народныя, а прыдуманыя так званымі масавікамі-зацейнікамі), адны і тыя ж забавы – ведаю гэта па расповядах знаёмых і некалькіх аматарскіх відэастужках, якія бачыў. Вядучы нібыта баіцца, што яго могуць папракнуць (маўляў, не адпрацаваў атрыманыя грошы) і "актыўнічае" там, дзе лепш было б ухіліцца, сыйсьці ў цень і пусьціць вясельле на волю саміх гасьцей.

Госьці на "маім" вясельлі расьселіся такім чынам: адно крыло – бок нявесты, другое – бок жаніха. Натуральна, што камусьці, асабліва з старэйшага пакаленьня, хацелася й перазнаёміцца, але ўставіць свае "тры грошы" у маналёг вядучага не было магчымасьці. Пакуль нарэшце дзядзька нявесты ня ўзяў мікрафон і не назваў прысутных свайго боку, папрасіўшы зрабіць тое ж з другога. Вядучы ўрэшце схамянуўся і, пажартаваўшы, што дзядзька адбірае ягоны хлеб, прадоўжыў незапланаваную працэдуру знаёмства. Гэта крыху зьняло напружаньне і дадало цеплыні, бо госьці, ведаючы адзін аднаго хаця б па імёнах і па сякім-такім сваяцтве, маглі неяк зьвярнуцца адзін да аднаго, нешта спытаць, сказаць, узьняць адпаведны тост.

Можна адзначыць і тое, што прамоўніцкая творчасьць людзей нешта губляе. Тосты, віншаваньні або будзённа-звыклыя, прыземленыя ("Жадаю шчасьця і здароўя, бо здароўе – гэта галоўнае"), або з вульгарнымі намёкамі ("Няхай у вас усё будзе, а вам за гэта нічога ня будзе!"), або, што, як ні дзіўна, часьцей, у форме самадзейнага вершыка, свайго ці падслуханага па радыё чужога.

Забыліся людзі і на вясельныя песьні. Рэдкія спробы запець хоць што-небудзь, не абавязкова вясельнае, скончаліся тым, што пасьля аднаго-двух куплетаў словы патаналі ў глыбінях памяці і песьня абрывалася.

Моладзі, якой на вясельлях заўжды шмат, больш цікавыя танцы і гульні. Што тычыцца танцаў, дык тут, дзякуючы адпаведнай тэхніцы, якая дазваляе хутка падбіраць патрэбную мэлёдыю ці песьню, ёсьць разнастайнасьць, што можа задаволіць любы густ. А вось гульнятэка на ўзбраеньні вясельных вядучых пакуль небагатая. Папулярныя гульні, натуральна, такія, якія адпавядаюць вясельнаму настрою і зводзяць у той ці іншай пікантнай сытуацыі хлопца й дзяўчыну. Напрыклад, хлопцу й дзяўчыне завязваюць вочы і прапануюць знайсьці на вобмацак прышчэпку, прыколатую на адзеньні другога. Хто хутчэй знойдзе, той перамог і атрымлівае прыз – шакалядку. І дзе прымацоўваюцца тыя прышчэпкі? Няцяжка здагадацца – у дзяўчыны за станік пад сукенкай, у хлопца за штаніну між нагамі.

Добрай знаходкай, якая магчыма стане традыцыйнай, бо мае карані ў ранейшых вясельлях, ёсьць гульня-прагноз на тое, хто першы народзіцца ў маладых. Паўзункі блакітнага і ружовага колераў пускаюць па крузе, каб госьці сваімі грашыма прагаласавалі за хлопчыка, кінуўшы нейкую суму грошай у блакітныя паўзункі, ці за дзяўчынку – у ружовыя.

...Калі госьці, ужо разагрэтыя пітвом і насычаныя добрай закусьсю, крыху перазнаёміліся і пачынаюць усталёўвацца цёплыя кантакты, калі вясельле толькі пачынае журчаць шмяліным гулам і наталяцца ўзбуджальнымі токамі, якія абуджаюць ад дрымоты таленты і правакуюць на спантанныя, незапланаваныя, а таму шчырыя і нечакана ўдалыя тосты і прыдумкі, калі стомлены і п'янаваты вядучы ўжо не спрабуе перашкаджаць гэтаму, раптам гучыць папярэджаньне, што праз дваццаць хвілін трэба пакінуць памяшканьне, бо абслуга павінна ўсё прыбраць і пасьпець на транспарт, каб дабрацца дадому. І а палове дванаццатай, калі звычайнае вясковае вясельле толькі ўваходзіла б у сваю каляіну, крыху засмучаныя госьці садзяцца на апошняе застольле, каб выказаць маладым астатнія віншаваньні і спадарожныя словы.

Вясельле скончанае. Пачынаецца жыцьцё...

Міхась БУЛАВАЦКІ

ПАМЯЦЬ. ГІСТОРЫЯ. 1941-1945

Жыцьцё пад немцам

(Працяг. Пачатак у "ТМ" №23).

Акупанты патрабавалі, каб рабочыя якасна і дакладна выконвалі свае службовыя абавязкі. За парушэньні працоўнае дысцыпліны прадугледжваліся розныя пакараньні ад штрафу да арышту. Так, за прыход на працу ў нецьвярозым стане – штраф 500 рублёў, за парушэньне правілаў захоўваньня і ўтрыманьня санітарнага журнала з уладальніка закусачнай прадугледжваўся штраф 100 рублёў. За тое, што санітарка адпусьціла без дазволу з больніцы двух жанчынаў, хворых на ганарэю, яе чакаў арышт на 6 дзён.

Нягледзячы на тое, што аплочваемыя штогадовыя адпачынкі не былі прадугледжаныя, пэўныя формы сацыяльнае абароны існавалі. Выплочвалася дапамога ў выпадку хваробы па лістках непрацаздольнасьці, які выдаваліся дактарамі. Дапамога аплочвалася ў памеры 40% выпрацаванай за тыдзень да пачатку хваробы заработнай платы для нежанатых і ў памеры 60% для жанатых. Дапамога выплочвалася тым, хто адпрацаваў непасрэдна на прадпрыемстве па меншай меры 6 тыдняў, і ня больш чым на працягу тых жа 6 тыдняў. Калі ж прычынай хваробы быў няшчасны выпадак на прадпрыемстве – дапамога выплочвалася на тэрмін да 10 тыдняў. Калі хворы лекаваўся ў больніцы, дапамога не выплочвалася, але лячэньне было бясплатным. Варта адзначыць, што ў Магілёве з 1943 году дапамога падчас хваробы выплочвалася толькі са згоды працадаўцы. Рабочы ня быў цалкам бяспраўным, яго немагчыма было безпадстаўна звольніць. У архівах маюцца дакумэнты Юрыдычнага бюро Гарадзкога ўпраўленьня, у якіх разглядаюцца факты аб аднаўленьні рабочых на працу, аб спрэчках па заробку. Наогул, Юрыдычнае бюро з штатам у 7 асобаў займалася крымінальнымі й грамадзянскімі справамі. Іх было й даволі шмат. Маюцца выракі наконт крадзяжоў, хуліганства, спэкуляцыі, злачынстваў супраць асобы, прыналежнасьці хатняй жывёлы, аб правах уласнасьці, аб няправільнай канфіскацыі маёмасьці, аб выплатах алімэнтаў на дзяцей й г.д.

З мэтаю найлепшага сацыяльнага забесьпячэньня патрэбаў работнікаў на цягляным заводзе, ЦЭЦ, піўным заводзе, мэталакамбінаце, торфазаводзе "Грэбянёва", аўтарэмзаводзе, шаўковай фабрыцы, у больніцы, псыхлячэбніцы існавалі сталоўкі. У 1942 годзе на Трубаліцейным заводзе былі арганізаваныя ясьлі для немаўлятак мясцовых рабочых. У 1943-м падобныя ясьлі для 30 немаўлятак былі арганізаваныя пры Магілёўскай ЦЭЦ. На шаўковай фабрыцы дзейнічаў асобны мэдыцынскі пункт, які абслугоўваўся спэцыялістамі гарадзкой паліклінікі.

Каб лепей зразумець абставіны жыцьця, трэба параўнаць заробак з коштамі на прадукты харчаваньня. Нягледзячы на тое, што кошты 1943 году былі крыху большымі за кошты 1942-га, заробак заставаўся на адным узроўні.

Мука жытняя (1 пуд) – 1400-1500 руб.

Мука ячная (1 пуд) – 1100-1300 руб.

Мука пшанічная (1пуд) – 1800-2000 руб.

Жыта (1пуд) – 1200-1300 руб.

Ячмень (1 пуд) – 1000-1100 руб.

Хлеб пячоны (1кг) – 70-80 руб.

Бульба (1пуд) – 200-220 руб.

Грэцкія крупы (1 шклянка) – 18-20 руб.

Крупа прасяная (1 шклянка) – 20-25 руб.

Мяса ялавічыны (1кг) – 220-230 руб.

Сала (1 кг) – 800-900 руб.

Масла (1 кг) – 450-600 руб.

Яйкі (дзясятак) – 110-120 руб.

Малако – (1 літар) – 25-30 руб.

Соль (1 кг) – 110-130 руб.

У пэўных выпадках за мэдыцынскія паслугі таксама неабходна было плаціць грошы. Хворыя павінны былі аплочваць лекаваньне альбо прадставіць пасьведчаньне аб беднасьці. Яно выдавалася бургамістрам на падставе абсьледаваньня. Згодна пастановаў акупацыйных уладаў ніводны хворы без разьліку ці пры адсутнасьці пасьведчаньня ня меў правоў на дапамогу дактароў. Выключэньнем былі выпадкі, вельмі небясьпечныя для жыцьця асобы, або інфэкцыйныя захворваньні: "ні ў якім разе лячэньне ў выпадку інфэкцыйнага захворваньня не павінна было затрымлівацца з-за грашовага пытаньня".

Вось таксы для дактароў і больніцаў за люты 1942 году.

Прыём у больніцу ў Магілёве – 12,5 рублёў. Першы прыём у доктара – 5 руб., у хаце – 8-10 руб, усе наступныя прыёмы – па 3 рублі ці па 6-8 рублёў, уначы – падвойны тарыф. Доктарскі кансылыюм каштаваў 20 рублёў. Прыём у фэльчара – 2 рублі, у хаце – 5 руб. Дапамога акушэркі пры родах – 25 руб., агляд цяжарнай – 3 руб. Зрабіць масаж каштавала 5-8 руб., зрабіць перавязку з матэрыялу – 3-5 руб., аналіз крыві – 15 руб., мачы – 5 руб., перавязка з гіпсу – 10 руб., укол – 5 рублёў. Поўны наркоз падчас апэрацыі каштаваў 20 рублёў, накладаньне швоў на рану – 30 рублёў. За апэрацыю па выдаленьні органу чалавек мусіў выкласьці 30 рублёў (за выдаленьне апэндыцыту – 80 руб.), управіць костку можна было за 15 рублёў. Ампутацыя каштавала ад 15 да 80 рублёў. Зрабіць трэпанацыю чэрапу можна было за 100 рублёў. Лячэньне зубоў абыходзілася ў 5-10 рублёў, пастаноўка каронкі – 35 рублёў. Рэнген каштаваў 20-30 рублёў...

У 1943 годзе была зацьверджаная новая такса, кошты павялічыліся недзе ў 1,8-2 разы, а на пэўныя паслугі нават у 3 разы.

Пры гарадзкім упраўленьні былі ўтвораныя некалькі аддзелаў: мэдыка-санітарны, адукацыі, агульна-тэхнічны й г.д. Яны сачылі за рознымі бакамі жыцьцядзейнасьці насельніцтва. Так, пры агульна-тэхнічным аддзеле існавалі 8 пададдзелаў, з назваў якіх бачна, якой справай яны займаліся: будаўнічы, санітарна-тэхнічны, электра-энэргетычны, дарожны, азеляненьня і добраўладкаваньня, вадаправода й каналізацыі, грамадзкіх працаў, забесьпячэньня. Некаторыя зь іх забясьпечвалі патрэбы гітлераўцаў (напрыклад, пра якое электраасьвятленьне дамоў магла весьціся размова, калі ў 1942-м спэцыяльным загадам акупацыйныя ўлады адключылі грамадзянскае насельніцтва ад электрасеткі). Іншыя аддзелы дзеілі на карысьць гараджанаў (так, пааддзел азеляненьня і добраўладкаваньня пэрыядычна высаджваў на вуліцах горада дрэвы й кусты, займаўся разьбіўкай сквэраў ды паркаў).

Вялікую ўвагу акупанты надавалі мэдыка-санітарнаму стану горада. Адпаведны аддзел з 1942 году па восень 1943-га ачольваў доктар-аталярынголяг Мікалай Лявоньцевіч Сьцяпанаў (з траўня па кастрычнік 1943 году ён жа быў дырэктарам Мэдыцынскага інстытуту). Наогул магілёўскія мэдыкі адыгрывалі вялікую ролю ў жыцьці горада падчас акупацыі. Так, бургамістрам Магілёву доўгі час быў доктар І.Філіцын. Больш падрабязна на гэтую тэму – у наступнай частцы майго дасьледваньня.

Ігар ПУШКІН, дырэктар Музэю гісторыі Магілёва

(Працяг будзе).

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Падпалкоўнік канвэнцыяў не чытае

8-га чэрвеня побач Магілёўскага рэгіянальнага цэнтру занятасьці насельніцтва супрацоўнікі міліцыі затрымалі 7-х беспрацоўных.

Тыя нічога не парушалі, чакалі на прапановы ад магчымых працадаўцаў. Аднак, як пазьней высьветлілася, "працадаўцам" стаўся в.а. начальніка РАУС Цэнтральнага раёну г.Магілёва, падпалкоўнік Уладзімер Гаўрюцін.

Беспрацоўных гвалтам запіхнулі ў міліцэйскую машыну й прывезьлі ў пастарунак па вул. Чалюскінцаў. Там ім быў прапанаваны "выбар": ці адседзець 15 суткаў арышту (за быццам бы хуліганства), ці адпрацаваць – зразумела, бясплатна – "на благоустройстве прилегающей территории". Пабачыўшы, што абараніць свае правы ня ўдасца, пацярпелыя вымушаныя былі пагадзіцца з умоваю начальніка. Такім чынам, прымусовыя працы па ўкладваньню ходнікаў побач РАУСу працягваліся на працягу трох гадзінаў.

Магілёўскі праваабарончы цэнтар справядліва лічыць гэты факт цынічным й нічым не справакаваным парушэньнем правоў чалавека. МПЦ нагадвае ў сваёй заяве на імя пракурора вобласьці А.Дудкіна, што Беларусь ратыфікавала Міжнародны Пакт аб грамадзянскіх й палітычных правах, дзе запісана, што ніхто ня можа прыцягвацца да прымусовае працы. МПЦ лічыць, што пасьля правядзеньня расьсьледваньня па дадзенаму выпадку, пракуратура знойдзе адпаведныя артыкулы ў Крымінальным Кодэксе, каб распачаць крымінальную справу супраць вінаватых міліцыянэраў.

МПЦ – адмыслова для "ТМ"

Вінаватыя глухія да зваротаў

У Крычаўскі праваабарончы цэнтар і рэдакцыю мясцовай недзяржаўнай газэты "Наша думка" зьвярнулася зь пісьмовай заявай і просьбай аб дапамозе жыхарка горада Любоў Валабуева.

У звароце спадарыня Валабуева просіць гараджанаў дапамагчы ёй фінансова. "Паважаныя землякі, прашу аказаць мне фінансовую дапамогу для абароны маіх правоў і біялагічнага выжываньня", – напісала жанчына ў заяве. Сваё жабрацкае становішча яна зьвязвае з тым, што была двойчы рэпрэсаваная ў 1984 і 1986 гадах. Як мера ўзьдзеяньня на яе з боку партыйных органаў улады, быў прыменены ілжывы мэдыцынскі агляд – няўгодную тагачасную дырэктарку Крычаўскага райдзяржархіву Л.Валабуеву прызналі псыхічна хворай.

Аднак, у 1992 годзе, на падставе 5 судова-псыхіятрычных экспэртызаў, суд прызнаў яе здаровай асобай, якая й раней не пакутвала на псыхічныя захворваньні.

"Улада, былыя калегі, прафсаюзы, суды, пракуратура ад абароны маіх правоў адмовіліся", – такімі словамі заканчвае Любоў Дзьмітрыеўна свой зварот.

Адрас і тэлефон Любові Валабуевай знаходзяцца ў Крычаўскім праваабарончым цэнтры і ў рэдакцыі газэты "Наша думка".

Рэдакцыя "Нашай думкі"

Няўжо праўда, што мы адсталі назаўсёды

"Шлях да ўзаемнасьці" – пад такой назвай 15-17 чэрвеня прайшла Міжнародная навуковая канфэрэнцыя ў польскім горадзе Белавежа. Больш за 40 навукоўцаў з Варшавы, Любліна, Вроцлава, Ольштына, а таксама зь Беларусі – Горадні, Менску, Магілёва, Гомлі абмяркоўвалі праблемы беларуска-польскага культурнага ўзаемаабагачэньня.

Гэта была ўжо восьмая падобная канфэрэнцыя, арганізатарамі якой выступілі катэдра філялёгіі Варшаўскага ўнівэрсытэту, Беларускае таварыства ў Польшчы, Менскі навукова-асьветны цэнтар імя Ф.Скарыны, Беларускі Польскі Інстытут.

Плённай працы вельмі спрыяла чыстае паветра Белавескае пушчы. Удзельнікамі канфэрэнцыі было адзначана, што сабраліся аднадумцы, таму панаваў агульны падыход да асэнсаваньня падзеяў, што адбываліся ў гісторыі й культуры Беларусі ад XVI ст. да сёньняшніх дзён.

Шаноўны вучоны сход віталі (дарэчы, у Белавежы жыве сын Булак-Балаховіча й іншыя нашчадкі жаўнераў ягонага беларускага войска) войт горада й бурмістар Гайнаўкі, а таксама дырэктар ліцэя зь беларускай моваю навучаньня зь Бельска-Падляскага. Госьці канфэрэнцыі, сярод якіх былі добра вядомыя ў навуковых ды культурніцкіх колах абедзьвюх краінаў асобы – Аляксандар Баршчэўскі (Алесь Барскі), Рышард Радзік, Язэп Янушкевіч, Віталь Скалабан, Чэслаў Сенюх, Ян Жамойцін (усіх не пералічыць) – наведалі славутую Гайнаўскую праваслаўную царкву, пазнаёміліся зь мясцовым Беларускім культурным цэнтрам, паслухалі сьпевы беларускага хору пры клюбе, у якім ладзяцца фэсты царкоўнае музыкі.

Ад Магілёва з дакладам аб дзейнасьці культурна-асьветных установаў палякаў на ўсходзе Беларусі (на Магілёўшчыне) выступіў дырэктар Музэя гісторыі Магілёва Ігар Пушкін.

У шматлікіх прыватных гутарках беларускія ўдзельнікі сустрэчы адзначалі, што нягледзячы на пэўныя складанасьці ў разьвіцьці сучаснага польскага грамадзтва, нават тутака – у бяднейшай частцы Польшчы – адчуваецца, як далёка наперад пасунуўся дабрабыт палякаў. Канстатавалася, што цягам апошніх пяці-шасьці гадоў наша краіна, на вялікі жаль, амаль канчаткова страціла магчымасьць на роўных увайсьці ў сям'ю эўрапейскіх народаў...

А.КРАСНАСЛАБОДЦАЎ

ПАЭТЫЧНЫЯ ІМПРЭЗЫ

Засталіся людзям думкі шчырыя...

Можа, і няма такога чалавека ў Беларусі, які б ня чуў назву маёй роднай вёскі Дараганава, што пад Асіповічамі. Як быццам нічым асабліва адметным яна й не вылучаецца, аднак жа менавіта тут жыла і працавала вясковай настаўніцай сястра Міхася Лынькова. Тут настаўнічаў Янка Непачаловіч. Адсюль пайшла ў сьвет мовазнаўца і паэтка Галіна Твараповіч. Ад нас выйшлі журналісты Віктар Хурсік і Валянціна Вараб'ёва...

Ці не пра кожнага дараганаўца хоць славечка, але ёсьць у мясцовым музэі, дарэчы, адзіным у раёне. Яго ў свой час заснавала цудоўная жанчына Зінаіда Верашчанка (цяпер нябожчыца). Цягнула да хаты ўсё, што сьведчыла пра жыцьцё ў роднай вёсцы, што нагадвала аб часах даўно мінулых і блізкіх. Зьбірала і апісвала рамесьніцкія вырабы, набывала карціны і падзелкі вясковых майстроў. Даведалася ўсяго, што магла, пра колішніх старажытных уладальнікаў маёнтку ўкраінскіх багацеяў Дараганавых, якім вёска дасталася пры падзеле Рэчы Паспалітай... Толькі потым, калі пагалоска пра выдатную экспазыцыю перакрочыла межы раёна, начальства спахапілася. Цяпер тут пабудаваны пад музэй адмысловы будынак.

З наведваньня яго пачаў свае нядаўнія сустрэчы з асіповіцкімі аматарамі паэзіі й рупліўцамі роднае мовы Генадзь Бураўкін. Музэй яго відавочна ўразіў, бо, як адзначыў паэт, ён убачыў тут "кавалачак душы дараганаўцаў – людзей, якія ганарацца сваім краем, умеюць працаваць, умеюць бачыць, а тое й самі ствараць прыгожае". Гэтыя словы ён сказаў падчас шматлюднай сустрэчы з вучнямі і настаўнікамі абедзьвюх мясцовых школкаў, якая доўжылася некалькі гадзінаў і была перапыненая толькі таму, што Генадзя Бураўкіна ўжо чакалі ў Асіповічах, у беларускай гімназіі. Тут таксама была перапоўненая заля, шчырыя пытаньні й такія ж адказы, вершы і песьні.

Напрыканцы ўсе прысутныя ўголас паўтаралі за паэтам ягоную знакамітую "Малітву": Божа, адвядзі ад Беларусі здраду, вераломства і вайну...

Пасьля сустрэчы я папрасіў Генадзя Бураўкіна падзяліцца ўражаньнямі і тым, што хвалюе паэта ў нашыя няпростыя дні. Многае было сказана прылюдна ў залі, аднак спадар Генадзь яшчэ раз паўтарыў сваю трывогу наконт таго, куды кіруецца разьвіцьцё краіны. Найбольш трывожна тое, што Беларусь можа згубіць сваю незалежнасьць, чаго ў ніякім разе дапусьціць нельга. Адсюль нарадзілася ідэя Ўсебеларускага Зьезда, асноўная мэта якога – на ўвесь сьвет адказна і рашуча прамовіць ад імя грамадзянаў краіны Акт Незалежнасьці. Падчас сустрэчаў, сказаў Г.Бураўкін, ён адчуваў па пытаньнях і рэакцыі на свае адказы, што людзей, якія разумеюць няпростыя на першы погляд палітычныя пытаньні, насамрэч многа, што яны інфармаваныя і разважлівыя, што іх ня так лёгка абдурыць альбо зьвесьці ў бок. Гэта іхнае жыцьцё, зазначыў Генадзь Бураўкін, яно ня можа не хваляваць, не цікавіць, не турбаваць – зразумела, што людзі цікавяцца тым, што думае на гэтыя тэмы паэт і грамадзкі дзеяч. Немагчыма схаваць праўду, як дарэчы, і хлусьню.

Аднак, дадамо ад сябе, спробы такія ў Асіповічах былі. Спачатку мясцоваму ТБМ наогул забаранілі правядзеньне сустрэчаў з паэтам. Потым пад націскам грамадзкасьці перадумалі (бо перад гэтым не далі дазволу на іншую сустрэчу зь іншым чалавекам). Аднак кіраваньне падрыхтоўкай імпрэзы ўзяў на сябе "лично" намесьнік старшыні райвыканкаму Ў.Шаўчэнка. Гэта праявілася падчас "інструктажу настаўнікаў" і падчас "інспэкцыі" актавых заляў дараганаўскай школы і асіповіцкай гімназіі, дзе ён папярэджваў адказных за імпрэзу аб недапушчэньні зьбіраньня ніякіх подпісаў (баючыся, відаць, што ТБМ выкарыстае нагоду для збору подпісаў за адкрыцьцё нацыянальнага ўнівэрсытэту). Запалохаўшы вёску, начальнік на сустрэчы з паэтам сам не застаўся. Увечары "забег" на імпрэзу ў райцэнтры. Увесь час праседзеў з каменным тварам, ніяк не выдаючы сваіх эмоцыяў альбо пачуцьцяў. Затое падзяліўся імі пасьля літаратурнай вечарыны. Найперш ён... заступіўся за паэта, якога "некаторыя палітычна настроеныя людзі" хацелі, на думку намесьніка старшыні райвыканкаму, "падставіць", бо задавалі яму "правакацыйныя пытаньні", імкнуліся "выкарыстаць момант". Усё гэта прамаўлялася па-руску, бо намесьнік (дарэчы – "па ідэалёгіі, адукацыі і культуры") ня лічыць неабходным карыстацца роднай мовай, а хутчэй за ўсё яе проста ня ведае.

Чыноўніцкі выпад, аднак, ня мог сапсаваць цудоўнага настрою людзям, якія толькі што чулі Паэта і Дзяржаўнага чалавека. Глупствы засталіся з начальствам. Людзі ў Дараганаве і Асіповічах захаваюць добрыя ўспаміны аб трапяткой і разумнай гаворцы пра літаратуру і жыцьцё. Пра палітыку і гісторыю, дзень бягучы і дзень заўтрашні.

Пра нас усіх і нашую краіну.

Мікалай ТАМАШОЎ
Фота аўтара

Да саракавінаў з дня сьмерці Ўладзімера Чашэя

Крохкі цень непражытага жыцьця...

Ён жыў сваім жыцьцём, зь якім мы судачыняліся толькі раз-пораз...

Гэта было жыцьцё, зламанае сталінскім гвалтам і савецкім прыціскам, фашыстоўскай зьнявагай і чалавечым раўнадушшам. Мы й ня ведалі добра ягонага жыцьця. Калі мне прыходзілася бываць у кватэры Ўладзімера Сьцяпанавіча, я адчуваў нейкую дзіўную атмасфэру. Зусім ня тую, якая ахутвае творчасьцю і задавальненьнем ад зробленага. Не, у цесным пакоі нібы лунала цень зламанага жыцьця. Я чуў гукі непрамоўленых словаў, я чакаў подыху непрамысьленых думак, я зьведваў адчай незваротна згубленага часу.

Так склаўся ягоны лёс. Напэўна, гэта звычайны лёс тых, хто прайшоў ГУЛАГ. Як і многія, я ў свой час толькі чытаў пра тое ў Шаламава, Гросмана й мне здавалася, што ўсё гэта было недзе далёка-далёка. І вось ён, чалавек адтуль: ён ходзіць, жыве, мысьліць, змагаецца, радуецца і самотна гаруе, але ўвесь час стомлены і як бы назаўсёды зьвернуты з таго нармальнага шляху, якім наканавана ісьці людзям.

Звычайна прынята на сьмерць чалавека выказваць нейкую ўзьнёсласьць, паведамляць, колькі зрабіў нябожчык і як мы ўсе яго любілі. Я ж не змагу скарыстаць гэтую традыцыю. І ў тым трагізм, але ня сьмерці, – жыцьця, наканаванага Ўладзімеру Чашэю нашым няўмольным стагодзьдзем і савецкай гісторыяй.

Чалавек заўжды здатны на многае. Па нараджэньні, па прыродзе, закладзенай у яго Творцам. І яшчэ чалавек заўжды робіць памылкі. Але чалавек мае права на годнасьць і на магчымасьць выправіць нешта. І толькі яны, закладнікі сталінскай машыны зьнішчэньня, былі пазбаўленыя такой магчымасьці. Многім зь іх прыйшлося ўсё наступнае жыцьцё менавіта дажываць. Яны прайшлі праз тое Пекла, зь якога цалкам ужо ніколі ня выйдзеш, якое хоць бы слабымі адгалоскамі, непрамоўленымі страхамі, але ўжо заставалася зь імі назаўжды. Гэта пазбаўляла волі чалавечую асобу, гэта пазбаўляла простых чалавечых жаданьняў і стваральнага зьместу існаваньня. Халоднае і бязьлітаснае гулагаўскае Пекла кідала чалавечую душу, калі яна заставалася жывой, у вечнае скітаньне. Без надзеі...

Але жыў чалавек. Меў дзяцей, працаваў, абараняў такіх самых як сам, няшчасных ахвяраў жудаснага рэжыму, пісаў артыкулы, лісты ў інстанцыі. Усьміхаўся ў сваю бараду. Мы жылі побач, але сваім жыцьцём, мала перасякаючыся. Ён мала прасіў у гэтыя апошнія дзесяць сваіх гадоў. А мы мала давалі.

І вось ён жыў і вось ён памёр. Можа, ягоная душа знайшла сабе спакой.

А я, аглядаючыся на нашае знаёмства праз 40 дзён з дня ягонай сьмерці, не хачу і не магу быць арыгінальным:

Прабачце мяне, прабачце ўсіх нас, Уладзімер Сьцяпанавіч. І дзякуй Вам за ўсё...

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

КУТОК ФІЛЯТЭЛІСТА

Братэрская сустрэча

Да 100-годзьдзя з дня нараджэньня Гаўрылы Гарэцкага прадпрыемства "Белпошта" выпусьціла мастацкую маркіраваную капэрту з арыгінальнай маркаю. Аўтар малюнка й штэмпеля, якім гасілася капэрта, – мастак М.Рыжы.

Гаўрыла Гарэцкі – наш зямляк, нарадзіўся ў вёсцы Малая Багацькаўка, што на Мсьціслаўшчыне. Пражыў ён слаўнае жыцьцё, у якім былі й радасьць і гора. Аднак Г.Гарэцкі вытрымаў усе іспыты лёсу.

...Ягоныя навуковыя здольнасьці былі заўважаныя амаль адразу. Ва ўзросьце 28 гадоў ён стаў акадэмікам АН БССР. Геалёгія антрапалагена й інжынэрная геалёгія, эканамічная геаграфія й палеагеаграфія – вось асноўныя тэмы ягонага навуковага жыцьця. Разам з тым, ён вывучаў фальклёр, сельскую й лясную гаспадарку, працаваў над стварэньнем расейска-беларускага слоўніка. Гаўрыла Іванавіч Гарэцкі быў таксама заснавальнікам айчыннай навукі аб рэках мінулых часоў – палеапатамалёгіі.

Шмат працаваў Г.Гарэцкі над стварэньнем складаных гідратэхнічных пабудоваў, у прыватнасьці, на Волге. Там яго й чакала першае выпрабаваньне: у 1930 годзе ён быў арыштаваны і ўжо ў якасьці зьняволенага будаваў Беламорска-Балтыйскі канал.

Трэба адзначыць, што ў 1993 годзе беларуская пошта праз выпуск адмысловае паштовае маркі адзначыла 100-гадовы юбілей старэйшага брата Гаўрылы Гарэцкага – Максіма, выдатнага беларускага пісьменьніка, якому пашчасьціла менш – ён быў таксама рэпрэсаваны, і загінуў у 1939 годзе. Такім чынам, можна лічыць, што дзякуючы юбілейным паштовым выпускам браты нарэшце сустрэліся – у альбомах калекцыянэраў.

Уладзімер ЗАРЭМСКІ

КНІЖНЫЯ НАВІНКІ

У менскім выдавецтве "ТАА "Лекцыя" выйшла ў сьвет кніга Кастуся Тарасава "Крыж памяці".

У ёй прадстаўлены сьпіс войнаў, бітваў, паўстаньняў і катастрофаў, якія выпалі на долю Беларусі за мінулае тысячагодзьдзе.

У прадмове да яе кандыдат гістарычных навук, старшыня ТБМ імя Францішка Скарыны Алег Трусаў зазначыў, што за кожнай з падзеяў нацыянальнай гісторыі, адзначаных адным радком, стаіць трагедыя народа: хранапёгія кнігі адкрываецца спальваньнем Полацка ў 980 годзе і завяршаецца савецкай вайной у Афганістане 1979-1989 гадоў, падчас якой загінулі больш за 700 беларускіх хлопцаў.

Сьпіс ілюстраваны эскізамі помнікаў у гонар вядомых абаронцаў Бацькаўшчыны, чые імёны й подзьвігі, на думку аўтара кнігі, павінны быць увекавечаныя ў Беларусі. Наклад выданьня – 450 асобнікаў.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газэта.
Заснаваная Магілёўскім ГА
«КОЛА СЯБРОЎ».
Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку 06.11.1996 г. за № 831.
Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў,
вул. Першамайская,
6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by
Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у абласной друкарні імя Я.Свярдлова, г. Магілёў, Першамайская 70. Замова 24. Наклад 2000 асобнікаў. Падпісана да друку 22.06.2000 г. а 17.00.